

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

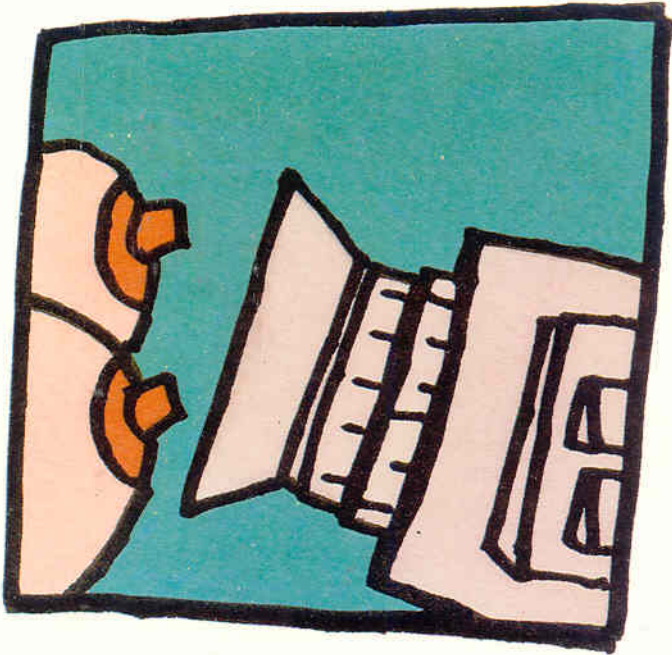
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

VERİMSİZLER

PETER TURRINI

ÇEVİREN: KEMAL BOZTEPE

VERİMSİZLER

Peter Turrini

YAŞAYAN DRAMA
TİYATRO YAPITLARI DİZİSİ - 12

PETER TURRINI

VERİMSİZLER

OYUN

ÇEVİREN:
KEMAL BOZTEPE

Yaşayan Drama
Tiyatro Yapıtları Dizisi - 12
ISBN 975-363-165-0

Verimsizler / Peter Turrini
Özgün Adı: Die Minderleister
Çeviren: Kemal Boztepe

© Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., 1993
Türkçe çevirinin tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.
1. Baskı İstanbul, Eylül 1993

İstiklal Caddesi, No: 285-287 Kat: 5 B Blok
Beyoğlu 80050 İstanbul
Tel: (212) 293 08 24 (4 hat) Fax: (212) 293 07 23

Dizi Editörü: Ahmet Levendoğlu
Kapak Düzeni ve İllüstrasyonu: Mehmet Ulusel
Ofset Hazırlık: Nahide Dikel
Baskı: Şefik Matbaası

Yaşayan Drama dizisinin çağdaş oyunlar diliminde bu kez günümüz Avusturya tiyatrosundan bir örnek sunuluyor. Bu seçimin bir nedeni, azımsanmayacak birikim ve nitelikteki Avusturya çağdaş dramasının, ülkemiz tiyatro kitapları dağarına yansımadaki yetersizlik ise, daha da önemli neden, oyunun, özgün yapı, biçem ve içeriğiyle dizide kendine haklı bir yer edinmesi.

Oyunun yazarı Peter Turrini İtalyan kökenli bir Avusturyalı. Roman, şiir gibi yazın dallarında da ürünleri var. TV dizisi senaryosu türü çalışmalara da el atmış, ama her şeyden önce bir oyun yazarı. 1967'den bu yana bu uğraşını sürdürmekte ve adı yakın dönem Avusturya tiyatrosunun en önemli yazarları arasında anılmakta. Özde toplumsal eleştiriye dayalı ve saldırgan biçimli oyunlarında, özellikle tüketim toplumunun yozluğunu, küçük burjuva konformizmini ve zamanın gerisinde kalmış aktöre (ahlak) anlayışlarını hedef alır. İrkiltici, ürkünç sahneler ile keskin bir dilin biçimlediği "saldırgan şok dramaturjisi" olarak tanımlanmaktadır sahne yapıtları.

Gençlik döneminde uzun süre maden ve ambar işçiliği yapmış olan yazar, toplumsal-sınıfsal bilinçlenme ve eleş-

tiri sürecine böylelikle, öz yaşamıyla örtüşen bir yoldan varmıştır.

1988 yılı ürünü olan Verimsizler, yazara ve oyunlarına ilişkin tüm özellikleri belki de en belirgin biçimde yansıtan yapıtıdır.

Ahmet LEVENDOĞLU

K İ Ş İ L E R

William SHAKESPEARE, 61 yaşında, fabrika kütüphanecisi

GARSON KIZ, 30 yaşında

İTALYAN, 42 yaşında, çelik işçisi

URSUS, 35 yaşında, çelik işçisi

DÖKÜMCÜ USTASI, 59 yaşında, çelik işçisi

RİNGO, 22 yaşında, çelik işçisi

ANNA, Hans'ın karısı, 26 yaşında, vasıfsız işçi

HANS, 29 yaşında, çelik işçisi

PERSONEL ŞEFİ (kadın), 36 yaşında

KOLCU, 33 yaşında

SUNUCU

İki ASİSTAN KIZ

ADAM

İŞÇİ, 34 yaşında

YUGOSLAV, 40 yaşında

Amerikalı ŞARKICI KADIN

Çalışma ve Ekonomi BAKAN'ı

BAKANIN KARISI

PERSONEL ŞEFİ (erkek), 48 yaşında

işçiler

I . S A H N E

Sahnedeki kimse yoktur. William SHAKESPEARE sahneye gelir. Üstünde takım elbise vardır; yaşlı ve oldukça perişan bir görünümündedir. Her zamanki gibi neşelidir. Bira şişesini kafasına dikip boşaltır, boş şişeyi kafasında kırar ve güler.

SHAKESPEARE: Ben çok iyiyim
ya siz nasılsınız?
Adım William Shakespeare.
Garson hanım, bir bira daha!

GARSON KIZ: (*dışardan*)
Baş üstüne, Bay Shakespeare.

SHAKESPEARE: 44 yılında
başıma yıkıldı Avrupa
bir çelik fabrikasıydı bütün dünya
Avrupa ise bir demir yığını.
Ölürken her şey çevrede
deneme yapıyorlardı
doktorlar paramparça kafamda

Başıma yıkıldı Avrupa
 Bir vak'a idim ben.
 Garson hanım, bira!

GARSON KIZ: (*dışardan*)

Başüstüne, Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Beynimden

kafatası artıklarını
 yumurta sarımdan
 yumurta kabuklarını
 ayıklıyorlardı.
 Bir siniri ona
 bir siniri diğerine
 dikerken
 kırılmış yumurta üzerinde
 akademik bir tartışmaya dalmıyorlardı.
 Virane eserlerini
 -kafamı-
 uygun bir gümüş tepsiyle örterken
 bana gelecek için
 iyi dileklerde
 bulunuyorlardı.
 Garson hanım, bira!

GARSON KIZ: (*dışardan*)

Bira
 yolda
 Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Tekrar konuşabildiğimde

-sadece aptalca şeyler tabii ki-

bir iş verdiler
 bana fabrika kitaplığında.
 Stratford upon Avon'u ziyaret edip,
 Weimar'ı solladım.
 Bounty'de isyan ettim.
 Yedi cüceler arasına karışıp,
 yerel çelik sanayiinin
 yeniden kuruluşunu gözlemledim.
 (GARSON KIZ *sahneye gelir. Bir elinde bira şişesi, öteki elinde süpürge ve faraş vardır.*)

GARSON KIZ: Biranız
 Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Hesabı
 ya meleklerin veznedarı
 ya Dominik papazı Aziz Christoph
 Schöborn,
 ya Caritas'tan bayan Evelyn
 ya da sendikanın sosyal yardım fonu öder.

GARSON KIZ: Sorun değil
 Bay Shakespeare.
 Şişeyi hemen kafanızda
 kıracak mısınız
 yoksa
 cam kırıklarını süpürmek için
 biraz daha bekleyeyim mi?
 (SHAKESPEARE *şişeden bir yudum alır. GARSON KIZ cam kırıklarını süpürür.*)

SHAKESPEARE: Dağların kızı o.

Sanayiın
kantinlerinde
sağır oldu.
(*Şişeden büyük bir yudum alır.*)
Büyük yangın bitmiş
dünyanın
avutucu gölgesi dahi yitmişti.
Gaz odalarında can veren ruhların dumanı
gözlerini yakıyordu suçluların.
Ama onlar
eyleme aç
geleceğe bakıyor,
yeni fırınlar ateşliyorlardı.
Çelik. Çelik. Çelik.
Sanki bundan yeterince
dünyanın
ve insanların üzerine yağmamıştı.
Fırınları
savaş artıkları ile ateşliyorlardı.
Mermiler.
Bombalar.
Bükülmüş trabzanlar.
Yeni bir yangın
eskileri hazmediyordu.
47 yılında yeni savaş
-yeniden inşaa savaşı-
ilk etini kemiriyor,
bir fırın infilak ediyordu.

Kızgın demir
 tepeden tırnağa
 insanların bedenini yakıyordu.
 Başım ateş gibi.
 Garson hanım, bir bira daha!

GARSON KIZ: Biranızda
 daha bira var
 Bay Shakespeare!
 (SHAKESPEARE şişeyi kafasına vurur. Bira yü-
 zünden aşağı akar.)

SHAKESPEARE: Geride kalanların
 gözyaşları
 bira damlaları.
 Garson hanım
 nerde kaldı bira?

GARSON KIZ: Bir şaire göre
 oldukça muzipsiniz
 Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Güzel kız
 kolunuza girme
 cürretinde bulunabilir miyim?
 Siz bu soruya şu karşılığı vereceksiniz:
 Ben ne genç
 ne de güzel bir kızım.
 Tek başıma
 bir bara gidebilirim, o kadar.
 (GARSON KIZ başını sallayarak çıkar.)

Bir fırından oldu birçok fırın.
Ölüleri izledi yenileri.
Çevre vadilerdeki
tarlalardan geldiler,
ebeveynlerinin çiftliklerinden,
yanlarında evde yapılmış pastırmaları
ve güzel öğütlerle.
Kilise çanları
fabrika sirenlerine dönüştü.
Kilise avlusunun yerini
fabrika hangarları aldı.
Takdisleri ise artık
sendika
dağıtıyordu.
Garson hanım, Biram!

GARSON KIZ: *(dışardan)*

Biranız
yolda
Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Mevsimler kayboldu.

Güneş ve ay
vardiyaların ritminde
yitti.
Samanın kokusu
ve onunla da kuşlar uçup gitti.
Sadece sessiz ve sesli
sadece aydınlık ve karanlık
oldu dünya.

Çıkmam gerek.

(SHAKESPEARE arkasını dönüp, işer. GARSON KIZ sahneye gelir. Elinde bira şişesi vardır.)

GARSON KIZ: Ne yapıyorsunuz öyle
Bay Shakespeare?

SHAKESPEARE: Doğanın kayboluşuna.
Güneşin doğmayışına.
Kuşların göçmesine.
Tarla kenarında yiten
yola.
İnsanların ayakları altında
kaybolan toprağa.
yanıyorum.

GARSON KIZ: Allahtan kayboldu
Bay Shakespeare.
Benim geldiğim yerde
duvar nemli
işler ağır
yemekler kötüydü.
Ve baba kızma
sulanıyordu.

SHAKESPEARE: Bak sen domuza.

(GARSON KIZ cam parçalarını süpürür. SHAKESPEARE arkadan kıza yanaşır.)

Çiftliği terkedip
fabrika yemekhanesine gittin

ve
 ucuz menülerin buharında
 -işçilerin aç bakışları arasında-
 birini bulmayı umut ettin:
 Masumluğuna
 ölümsüz sevgiyle karşılık verecek birini.
 (SHAKESPEARE ellerini garson kızın kalçaları-
 na koyar. GARSON KIZ ayağa kalkar.)

GARSON KIZ: Sizin yaşınızda
 Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Eski şarap
 en iyi ve hası değil mi?
 Verdiği zevkle insanı
 en çok kendinden geçireni?

GARSON KIZ: Sanki diliniz şişmiş gibi konuşuyor-
 sunuz.

SHAKESPEARE: Dilden başka
 nereye vurabilir ki bu kadar şişkinlik?
 (GARSON KIZ çıkar.)
 Bedenin heyecanları
 gülünçleşince
 geriye sözcüler kalıyor yalnızca.
 İçerisi çok sıcak,
 ama ateşimden faydalanmak istemiyor
 kimse.
 Ben çetrefil yorumlara yararım sadece.
 (Şişeden büyük bir yudum alır.)

Çoktan kovuldum ben
tüm kıyılardan.
Kitaplardan oluşan
bir denizde
Sözcüklerden oluşan
bir gemide
seyehat ediyorum.
Bana ne karı-koca kavgası
ne iş kazası
ne yapısal uyum programı
ne de işten atılma ulaşabilirdi.
Rasputin ile
Çariçenin üzerine yatıyor,
Nero ile
yanan Roma'nın önünde uyanıyorum.
Sonsuz ateş
soğuttu bedenimi.
Kafamın içinde
düzene girmiş delilik
Dante'nin Cehennemi ama
hemen avlunun ötesinde.
(Bira şişesini başında kırar ve güler.)
Siz nasılsınız?
Ben çok iyiyim.

II. SAHNE

Zifiri karanlık. Çelik fabrikasından kulağı zonklatan bir gürültü duyulur. Gürültü giderek azalır. Bir klarnet doğaçlaması duyulur.

III. SAHNE

Bir çelik fabrikasının dinlenme odası. Bir masa, birkaç sandalye ve işlik dolapları. Odanın üst köşelerinde video kameraları asılıdır; her köşede bir tane. Odada dört çelik işçisi bulunmaktadır. RINGO'nun başında araba yarışçılarının başındaki gibi bir başlık vardır ve klarnet ile doğaçlama yapmaktadır. URSUS'un başında yırtık bir köylü şapkası vardır; başparmağı masaya monte edilmiş marangoz mengenesinin arasındadır. İTALYAN'ın başında, Venedikli gondolcuların taşıdığı oldukça eski ve iyice kafasına geçmiş bir şapka vardır; önünde, masanın üstünde video kasetleri durmaktadır, biri elindedir. Yaşlı DÖKÜMCÜ USTASI'nın kafasında ise bir şey yoktur; diğerlerine bakar. İTALYAN, URSUS'a bir öykü anlatır. URSUS -başparmağı mengenede- büyülenmiş İTALYAN'ı dinler.

İTALYAN: Güzel bir yaz günü
Genç bir kız çayırda koşmakta.
Ormanın eşğinde iki geyik.

Sarışın genç kızın üstünde
 İçini gösteren bir elbise.
 Nerdeyse her şeyi ortalıkta.
 Genç kızın anne ve babası yoksul
 ama temiz insanlar.
 Koştukça
 memeleri
 bir inip bir kalkıyor.
 Güneş yavaş yavaş batıyor.
 Geyikler ormana geri çekiliyor.
 Ormanın eşğine doğru
 koşuyor kız.
 Bir guguk kuşu ötüyor.
 Bir ağacın arkasında
 gözleri ışıldıyan
 esmer ve sakallı bir adam duruyor:
 Genç kız giderek adama
 yaklaşıyor.
 Adam gömleğinin
 ve pantolonunun düğmelerini çözüyor.
 Filmin nasıl devam ettiğini
 bilmek ister misin?
 (RINGO klarnetle doğaçlama yapar.)

URSUS: Anlat, anlat

İTALYAN: Mengeneyi sıkıştır,
 yoksa öykü biter.

(URSUS mengenenin kolunu biraz sıkıştırır ve inler.)

Genç kız
 ormanın eşiğine varır.
 Gözleri ışıldıyan
 esmer ve sakallı adam
 ağacın arkasından öne doğru fırlar.
 Kızın yolunu keser.
 Bak, der
 bir çelik işçisiyim ben.
 Yüksek fırının dibinde çalışıyorum.
 Bütün göğsüm
 yanıklarla kaplı.
 Kızgın lavdan
 gelme hepsi.
 Göğüse yapışıp kalmayan
 pantolonun içine
 tam şuraya düşüyor.
 Hortumun
 bahçıvan ibriğine benziyor.

URSUS: Adam kıza
 ne yapıyor?

İTALYAN: Tek bilmek istediğin bu mu?
 Demek bunu bilmeyi çok istiyorsun ha.
 Sıkıştır o halde.

(URSUS mengene kolunu biraz daha sıkıştırır ve inler.)

Adam kıza ne mi yapıyor?
 Her şeyi.
 Önden

Arkadan
Üstten
Alttan.

(*İTALYAN video kasetini diğerlerine gösterir.
RİNGO klarnetle doğaçlama yapar.*)

İTALYAN: Bir numara seks filmi
arkadaşlar.

URSUS: Peki sonra,
Sonra.

İTALYAN: Sonrası ne?

URSUS: Adam kızla
evleniyor mu?

İTALYAN: Sıkıştırmaya devam.

(*URSUS mengene kolunu biraz daha sıkıştırır ve
inler.*)

Adam kızla evlenmiyor.
Sürekli yarı çıplak
ortalıkta gezindiğinden,
düğüne az bir zaman kala
zatürreden ölüyor kız.

(*URSUS inler. İTALYAN güler.*)

DÖKÜMCÜ USTASI: Yeter.

İTALYAN: Gerçekten ölmüyor canım,
sadece ağır hasta.

DÖKÜMCÜ USTASI: Kes dedim,
yeter.

URSUS: Usta, lütfen

Film alacak

param yok.

Ücretler düşürüldü.

İTALYAN: Fahişelerin yüzünden.

Her cuma bir fahişeye gidiyor.

Fahişe ve pezevinginin

tüm hesabını ödüyor.

Enayiye

fahişe gülüyor,

pezevenk gülüyor,

bardaki herkes gülüyor,

o ise ağzını açmadan

fahişeye bakmakla yetiniyor,

bu arada bütün hesapları da ödüyor.

URSUS: Fahişe değil o.

Yanındaki de

pezevenk değil,

abisi sadece.

Benle dalga geçmiyor o,

İnan, Usta.

Öylesine gülüyor işte,

gülmeyi sevdiğinden.

(DÖKÜMCÜ USTASI, URSUS'un üzerine doğru yürür. RINGO klarnetle doğaçlama yapar.

DÖKÜMCÜ USTASI mendenin kolunu yavaş ama sürekli sıkıştırır. URSUS bağırır.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Sana güldükleri yetmedi mi

hâlâ?
 Okuldaki çocuklar
 altına işediğin,
 baban
 ineğe çiçek getirdiğin,
 seni safdışı eden
 kardeşlerin
 mirası aralarında kırışmak için
 Hepsinin sana o kadar gülmesi
 yetmedi mi hâlâ?

URSAS: Usta, Usta!

Yeterince gülündü.
(DÖKÜMCÜ USTASI hızla mengeneyi gevşetir.
URSUS, DÖKÜMCÜ USTASI'nın kollarına
düşer. RİNGO klarnetle bir şarkı çalar.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Benim yanımda
 bir şey yapamazlar sana.
 Sen benim evladımsın.

(KOLCU sahneye gelir. Üstünde siyah bir perde-
sü vardır. Sessizlik. Şarkı da kesilmiştir.)

KOLCU: Her şey yolunda mı, arkadaşlar?

(Kimse tepki göstermez. Sessizlik. İTALYAN'a)
 Yeni seks filimleri mi?
 Yeni korku filimleri mi?
(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)

Usta
 benimle niçin konuşmuyorsun?

Unuttun mu?

(Bir iki dans hareketi yapar.)

Hani ben daha fırının başındayken
gökten inen

kızgın maden artıklarından

kim

en iyi kaçıyordu?

Kim

en güzel hareketi çekiyordu?

Ben, dansçı, senin oğlun.

(Kimse tepki göstermez. KOLCU bir dans gösterisi yapar.)

Hep bana güldünüz,

peki şimdi neden gülmüyorsunuz?

(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)

Burada olup bitenin

farkında değilmisiniz?

Çekiçhaneyi kapattılar.

Sac kesme bölümünde iş saatlerini

düşürdüler.

Er ya da geç

kapı dışarı edecekler

hepinizi.

Yukardakiler söyledi.

(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)

Hans nerede?

Niçin burda değil?

Personel dairesinde.
 Ona yukarda ne söyleyecekler
 dersiniz?
 Er ya da geç
 kapı dışarı edecekler
 hepinizi.
 Yukardakiler söyledi.
(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)
 Usta, sizleri
 en son
 listeye yazabilirim.
(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)
 Emir yukardan.
 Güvenlik miğferlerinizi takmazsanız
 ücretlerinizden kesilecek.
(KOLCU çıkar. Sessizlik.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Köprüde dururken
 aşağıda sadece
 güvenlik miğferlerini görürsem,
 nasıl ayırdedebilirim çocuklarımı?
*(Odanın bir köşesine gidip, video kamerasına ko-
 nuşur.)*
 Delikli yeşil şapkanın
 köyden gelen enayi
 Ursus olduğunu bilmem gerek.
 İyi yürekli
 kolları güçlü adam

Başında güvenlik miğferiyle
 Ursus Ursus değil
 sıradan biri olur çıkar.
 Vinç greve gittiğinde
 demir yığınınu kaldırabilecek
 tek kişi ancak Ursus olabilir.
 Bükülmüş kızgın çubuğu
 ancak o çıplak elleriyle doğrultabilir.

*(DÖKÜMCÜ USTASI, RİNGO'nun başındaki
 araba yarışçısı şapkasını gösterir. Video kamerası-
 na:)*

Oğlum Ringo,
 araba yarışçısı.
 Maaş günü
 herkesten önce tüyer.

RİNGO: Arabama kuruluyorum
 ve uçmaya başlıyoruz.
 Ben ve arabam.
 Uçuyoruz üzerinden insanların,
 evlerin,
 köylerin,
 Hiçbir şey ve hiçbir kimse ulaşamaz bize.

DÖKÜMCÜ USTASI: Haftalık
 gitse de trafik cezasına
 bir kaç saatliğine
 caddelerin
 kralıdır o.

RİNGO: Onlara

fabrikanın
en iyi klarnetçisi olduğumu söyle.

DÖKÜMCÜ USTASI: *(video kamerasına bağırarak:)*

Fabrikanın
en iyi klarnetçisi o.

RİNGO: Belalarını bulduklarında
kendilerine en güzel
ölüm ezgilerini çalacağımı
söyle onlara.

DÖKÜMCÜ USTASI: Çal!

(RİNGO video kamerasının önüne dikilir ve gözlerini kameraya diker. Önce DÖKÜMCÜ USTASI'na, sonra tekrar video kamerasına bakar. Bir ölüm ezgisi çalar. DÖKÜMCÜ USTASI İTALYAN'ı gösterir.)

Bu da İtalyan,
bize öyküler anlatır.
Şapkası
Venedikli bir gondolcudan kalma.
Hadi, anlat öyküyü.

(İTALYAN bir video kamerasının önüne dikilir.)

İTALYAN: Onlara mı?

(Bir DÖKÜMCÜ USTASI'na bir kameraya bakar.)

Venedik'te
tatildeydim.
Dünyanın

en güzel kadını gördüm.
Benim gibi pis
bir çelik işçisinin
yanına hayatta yaklaşılmazdı.
Ama kendisini
olanca nazikliğiyle
sandalına davet eden
Venedikli gondolcuya
hayır diyemezdi.
Şapkayı,
elbiseyi
ve gondolu
gerçek bir gondolcudan
kiralamıştım.
Dünyanın en güzel kadını
Almanya'da tezgahtarlık yapıyordu.
Ona öykü anlatmadım.
Her hece,
her sözcük
beni ele verebilirdi.
Ama kaşlarımı yukarı kaldırışım
bakışlarım
sarılışın
sıcak nefesim
sapına kadar bir Venediklininki gibiydi.
Ben Venedikli bir gondolcuyum.
(Video kamerasına bağıırır.)
Ya sizler

sizler bir bok yağınısınız.

Alman bir kızı

becermeye niyetlendiğinizde bile
gondoldan düşüverirdiniz!

(DÖKÜMCÜ USTASI bir kameranın önüne dikilir.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Kafam özgür

ve özgür kalacak.

Kendim ve tehlike arasında

havaya ihtiyacım var.

Bütün kokusunu alıyor

ve ben kenara çekiliyorum.

Yukardan gelen tüm takdislerden

yüksek öğrenimimi bitirmekten,

amirlerime saygıdan,

kutsanmış evlilikten,

kurtuldum ben.

Bu cehennemde

doksan derece sıcaklıkta

yanık evlatlarımın yanında

bok kokusu yok nihayet.

Çıplak bir dökümcü ustasıyım ben.

(Pantolonunu aşağı indirir ve çıplak kıcını video

kamerasına çevirir. Diğerleri onu taklit ederler.

Yüksek fırında çalışan beşinci işçi HANS odaya

gelir. Sessizlik. DÖKÜMCÜ USTASI ona doğru

gider.)

Hans

personel dairesindekiler

senden ne istiyorlar?

(HANS susar. Diğerleri ona doğru giderler.)

Hans, ne oldu?

(HANS susar. Arkadaşları onunla şakalaşırlar.

Kalçasına çimdik atarlar.)

Hans,

hadi konuş artık.

(HANS katıla katıla güler.)

IV. SAHNE

HANS ve ANNA'nın oturdukları evin oturma odası. HANS masada oturur. Yemek yiyip, içki içer. Videodan bir seks filmi izler. Aradabir uzak-tan kumanda ile oynar; çoğunlukla da ileriye alan düğmeyle. Arada bir "Slow" düğmesine basar. Konuşmaz. ANNA uzun süre onu izler.

ANNA: Hans, neyin var?

Eve geldiğinden beri
tek söz etmedin.

Gözlerini kapattığında
kötü şeyler kaybolur,
güzel şeyler gelir aklına.

Dün fabrikada gözlerimi yumdum
ve ansızın bir düş gemisinde
buldum kendimi.

Zengin biri
davet etti beni.

Ama iyi bir insan
değildi.

Ardından sıradan bir tayfa
gülümsedi bana.

Gözlerinden içtenlik fışkırıyordu.
Ve ben
işte hayatımın erkeği dedim.
Gözlerimi açtığımda
çamaşır makinesi tekliyordu,
kısa devre yapmış
usta maaşımdan
keseceğini söyledi.
Benim hep böyle
beklentilerim var hayattan.
Genç kızlığımdan beri.
Ormana gidip,
gözlerimi yumduğumda
bir peri görünüyordu.
Veya bana içki ısmarlayan
bir turist rehberi.
Bu gerçekten doğru.
Maldiv adalarına vardığında,
rehber
Kokokolalı bir bakardı
ısmarlıyor.
Bir kez olsun
gerçek bir deniz görmek istiyorum.
Eğer birini gazeteye
abone edersen
Tirol'de bir haftasonu tatili
kazanıyorsun, ama çok uzak.
(ANNA soyunur. Üstünde seksi siityen ve don
kalır.)

Aslında
güzel bir hayatımız var.
İstediğimiz yere
gidebiliriz.
Sadece çocuk odası takımı
ve bir de çocuk eksik.
(ANNA, HANS'ı şehvetlendirecek hareketler ya-
par.)
Senin maaşına,
yılbaşı ikramiyene,
izin parana,
benim maaşımı,
yılbaşı ikramiyemi,
izin paramı
eklersek,
çocuk odası takımının,
konut kredisinin,
ve videonun taksitlerini
denkleştirebiliriz o zaman.
Yeter ki bu arada bir aksilik çıkmasın.
Şimdi fabrikada
kadınlar işten atılıyor.
Daha sosyal haklara
sahip olmadıkları bir sırada.
Yanımdaki kadın
üçüncü ayının dolmasına
bir gün kala kovuldu.
Personel şefi de kovmuyor artık.

Sabah
 her zaman olduğu gibi
 işe geldiğinde
 kartının üstüne
 kırmızı kalemle
 kendisine ihtiyaç duyulmadığı bildiriliyor.
 Sendika temsilcisi de ortalıkta yoktu.
 Kadın bunun üzerine eve gitmiş
 ve oturma odasını
 yağlı boyayla kırmızıya boyamış.
 Hamile kalırsam,
 bunlar gelmez başıma.
(HANS'ın üstüne oturur. HANS onun omuzla-
rının üstünden seks filmini seyreder.)
 Beni sıkı tut.
 Gözlerini yum
 ve benim kim olduğumu
 düşünle
(HANS tepki göstermez. ANNA gözlerini kapatır.)
 Filmdeki kadın gibi
 olayım mı?
 Biliyorsun
 her şeyi düşleyebilirim ben.
 Sadece bana
 beni nasıl görmek istediğini
 söyle.
(HANS tepki göstermez. ANNA seks filmine ba-

*kıp, filmi "taklit" eder. Kendini sağı sola oynatır.
Seks filmindeki sesi "taklit" eder.)*

Al beni

tüm gücünle.

Del beni.

Ateşimi söndür.

Vuruşlarının

çılgılık atan damarı olayım.

(Tekrar normal konuşmayla başlar.)

Çocuk odasını

ısmarladım.

Oldukça ucuz

ve doğal renkte.

Çocuğumuz için.

Katalogda yakında zam geleceği
yazılıydı.

Bana kızgın değilsin ya?

Becerebiliyor muyum?

Senin düşlediğin

gibi mi?

Bir de midye

aldım.

Kulağına dayadığında

başucunda bitiveriyor deniz.

Paramız çıkılmazsa

deniz kenarına gitmeye

gerek bile yok.

Seni içimin

derinliklerinde hissediyorum.

Dükkanda

camdan bir küre gördüm.

Tersyüz ettiğinde

Kitzbühel'in üstüne

kar yağıyor.

Kış sezonu.

Otel barında

kokokolalı bir bacardi içiyoruz.

İşte hep böyle düşlerim var benim.

Arada bir beni

okşayabilir misin?

(SHAKESPEARE sahneye gelir. Perişan haldedir ve oldukça sarhoştur.)

SHAKESPEARE: Susuzluk. Susuzluk. Susuzluk.

Benim içecek bir şeyim kalmazken

işçi sınıfı çiftleşiyor.

Hazzın suyu

parası ödenmemiş

müstakil evlere damlıyor.

Ben karaya oturan

Falstaff

Romu biten Kaptan Silver

Edebiyat düşmanı

arkadaşların

kapı eşiğinden kovuyorlar beni.

Bana para ver Hans,

susuzluktan ölüyorum.

Kalbiniz
kum dolu.
Dört ayak üstünde
çölde sürünüyorum.
Rahatsız ediyorum sizleri.
Bahçenizi
yer halılarınızı
eziyorum.
Hak ettiğiniz sessizliği
bozuyorum
Sessizliğinizde
bağırıyorum.
Neden ben,
William Shakespeare'e,
kırk yıldır,
yüzünüze bir mimik dahi değişmeden,
bakıp duruyorsunuz?
Ruhun bütün
hazinelere bende.
Neden kimse bana gelip
bir kitaba dahi el sürmüyor?
Kalbiniz bir çöl
kafanız bir çöl
bütün ülke bir çöl.
Bu kupkuru manzara
beni sonsuz
susatıyor.
Susuzluk. Susuzluk. Susuzluk.
Bana para ver, Hans

susuzluktan ölüyorum.

(Odada yere uzanır.)

Avrupa ruhunun ölümü

proleter bir yer halısının

üstünde gerçekleşiyor.

Evet, tükeniyorum,

bakımı kolay bir yer halısının üstünde.

("Ölür".)

Ölüm bir ihtar

O yüzden son bir söz daha.

Benimle birlikte Odysseuss

Marco Polo ve Francis Drake

de ölecek

Onlar bu dünyanın çöllerini

deniz ve karaya dönüştürdüler.

Kurtar onları Hans.

Bir şişe birayla

bu devlerin ölümünü durdurmaya

zaman var henüz

Ne oldu?

(İkinci bir kez "ölür".)

Aslında

beni hiçbir şey ilgilendirmedir.

Ne bir öykü, ne bir kitap.

İçim çoktan kumla doldu.

Dört ayak üstünde

kendi çölümde sürünüyor,

kendi sessizliğimde

haykırıyorum.

Kurtar beni Hans.

Bu akşam

ölmek istemiyorum.

(HANS ceketine doğru gider ve para cüzdanını alır. SHAKESPEARE'e para verir.)

Özlenen yağmurun

ilk damlalarını hissediyorum.

Denizin fışirtısını duyuyorum

çölün sonundan.

Gel kardeşim

ıslak bar

yeni bir kıta.

Meyhane mucizelerle dolu.

Armada bekliyor.

Hadi sarhoşluğa.

Gerisin geri edebiyata

Baylar, Bayanlar

Umarım

sahneye çıkışım

aynı zamanda sahneden çekilişim

çiftleşmekten

alıkoymadı sizleri.

(SHAKESPEARE çıkar. ANNA giyinir. Seks filmi hâlâ oynamaktadır. ANNA konuşurken HANS uzaktan kumandanın ses düğmesine, yavaş yavaş, ama sürekli basar ve sesi "yükseltir".)

ANNA: Neden ona para veriyorsun, Hans?

Tekrar gelecektir.
Her akşam burada dikilip,
para isteyecektir.
Neden terketmiyor
burayı?
Neden hâlâ tek başına
barakalarda kalıyor?
Onun yüzünden
barakaları yıkamıyorlar
Bir belediye evine
taşınabilir veya burayı
terkedip gidebilir.
Evden çıkarılması
ve başka yere tayini
için dilekçe verildi
Onun yüzünden
barakalar sonsuza dek,
tutulmaz ki.
Biz de çıktık.
Herkes çıktı.
Hans?
(HANS tepki göstermez.)
Bana güvenebilirsiniz
Hans.
Gözlerim açık olduğunda
gayet sıradan beklentilerim var
hayattan.
Taksitlerin

öyle ya da böyle ödenebileceğinden,
kimsenin işini kaybetmeyeceğinden,
ve benim çocuk sahibi olacağımdan.
Sadece gözlerimi kapatmamam gerek.
Sen de ona buna hediye etme.

Ne varsa
bizim.

Kimse elimizden alamaz.

Neyin var Hans?

Bir şey mi oldu
yoksa her şey
yolunda mı?

(HANS tepki göstermez. ANNA midyeyi alıp, inceler. Midyeyi kulağına dayar.)

Denizi bu kadar sesli duyup da
düş kurmamak
oldukça zor.

(Gözlerini yumar.)

Gemi yine
denizde şimdi.

Maldiv adalarına doğru
yol alıyor.

(HANS ayağa kalkar. ANNA'nın elinden midyeyi alıp, duvara fırlatır. Midye parçalanır. ANNA'yı gülme krizi tutar.)

V . S A H N E

Fabrikanın personel idaresi. Personel şefi bayan masasında oturmaktadır. KOLCU -üstünde siyah pardesü ile- kadının arkasında, HANS masanın önünde durmaktadır; sinirli ve allak bullaktır. Personel şefi kadın onu izler.

PERSONEL ŞEFİ: Buyrun, şimdi konuşun.

HANS: Adım Hans Freiburger.

Bana işten atıldığım
söylendi.

Bir yanlışlık olmalı.

Böyle bir şey olamaz, sanırım.

Karım Anna

çocuk odası takımını ısmarladı.

PERSONEL ŞEFİ: Konuşmamza devam etmeden
önce

bakışınızı

kendi özel durumunuzdan

genele yöneltin.

HANS: Çocuğu istiyor.

(Kısa sessizlik.)

Ben hep çalışkandım.
Bunu kanutlayabilirim.

PERSONEL ŞEFİ: Bireysellikten ötesini düşünmelisiniz.

HANS: Ev.
Evin
taksitleri ödenmedi henüz.
Diğer taksitler de
duruyor hâlâ.

PERSONEL ŞEFİ: Bireyselliğinizin
İşyerinizin
Ülkenizin
sınırlarını terk edin.
Brezilya'yı,
Kore'yi,
Hindistan'ı
düşünün.
Her gün daha fazla fırın
açılıyor bu ülkelerde.
Daha fazla çelik
akıyor bu fırınlardan.

HANŞ: Fırında çok iyiyim.
Yaşlı Dökümcü Ustası
yetiştirdi beni.
Herkes
onun nasıl bir usta olduğunu biliyor.

PERSONEL ŞEFİ: Siz de iyisiniz.

Daha da iyi olacaksınız.
Hem de en iyisi.
Yenilerini yetiştireceksiniz.
Her gün daha fazla çelik
sürülecek piyasaya.
Bu da sonu olacak her şeyin.

HANS: Sonu mu?

PERSONEL ŞEFİ: Fiyatın.
Anlıyorsunuz değil mi?

HANS: Evet.

PERSONEL ŞEFİ: O halde imzalayın
çıkışınızı.

HANS: Neden ben?

PERSONEL ŞEFİ: Kişisel değil.

KOLCU: Kişisel değil.

PERSONEL ŞEFİ: Sizle ilgisi yok,
piyasadan kaynaklanıyor.
Giderleri
düşürmemiz gerek.
Personel giderlerinde
kısıntı yapmamız gerek.

HANS: Sac kesme bölümünde biri
hep kaçamak yapıyor.

PERSONEL ŞEFİ: Hâlâ bireysel şeylere
takılıyorsunuz.
Tembel, çalışan,
şişman, zayıf

zengin, yoksul
siz ve ben
herkes kemerleri sıkmak
zorunda.
İyi günlerde
herkesin durumu iyi
kötü günlerde de
herkes fedakarlık yapmak zorunda.
Bana katılıyorsunuz değil mi?

HANS: Elbette.

Ücretler düşürüldüğünde
arkadaşlara
herkesin fedakarlık etmesi gerektiğini
ben söyledim.
Yılbaşı ikramiyesi
gelmediğinde
ve bunun üzerine arkadaşlar
öfkelendiklerinde
onlara, ekonomi demek, biz demek
diyen bendim.
Ekonomi kötü giderse
bizim durum da kötüye gider
diyen yine bendim.
Ben arkadaşlarla,
sizin şimdi benimle
konuştuğunuz gibi konuşuyorum.
Gayet açık.
Gerçekler nasılsa öyle.

(HANS'ın giderek kendine güveni artar.)

PERSONEL ŞEFİ: Siz düşünen bir insansınız.

HANS: Bazılarının işten
atılacağını duyduğumda
rahatsız olmadım.
Oysa kimileri
çok rahatsız oldu.
İsim vermiyorum.
Bazen
biraz disiplinin
onlara iyi geleceğini
düşünüyorum.
Her şeyin hep böyle
sürüp gitmeyeceğini
anlamaları için.
Kendim bir ihtisas kursuna devam ettim.
İki ay önce
ikinci yardımcıdan
birinci yardımcıya
terfi ettim.
Bana her an güvenebilirsiniz.
hizmetinizdeyim.

PERSONEL ŞEFİ: Çok çalışkan birisiniz.

HANS: Hep söylerim
yalnızca en iyileri
ayakta kalabilir.

PERSONEL ŞEFİ: Bütün dünya size açık.

(PERSONEL ŞEFİ, HANS'a çıkış kağıdını ve tü-

kenmez kalemi uzatır. HANS tümnden alt üst olmuştur.)

KOLCU: İmzala!

HANS: Kolcu, sen beni tanıyorsun.

Çelik denemeleri
en iyi sonuç verenin
ben olduğumu
söyle ona.

PERSONEL ŞEFİ: Biliyoruz.

Sizden çok şey bekliyoruz.
İşiniz sizi terkettiğinde
siz
mateme boğulmayacak,
haylazlık etmeyecek,
düşüncesizlik edip,
bir işe kalkışmayacaksınız.
Kahvelerde zaman öldürmeyecek,
devlete
yük olmayacaksınız.
Zeki ve çalışkan
biri olduğunuz
ve belli bir esnekliğe
sahip olduğunuz için
iş nerde olursa olsun,
arayıp bulacaksınız.

HANS: Ben bu işten
ayrılmak istemiyorum.
Karım Anna'nın

burada
 Çamaşır makinesi fabrikasında
 bir işi var.
 Her ne kadar arada bir
 kafasma saçma sapan şeyleri taksa da
 gereksinim duyulduğunda
 her işiın üstesinden geliyor.
 Yaşlı Dökümcü Ustası
 ve ev
 ve Shakespeare, sarhoş
 hepsi burada.
 ocuk odası takımı da ısmarlandı.
 Ayrılmak istemiyorum ben.

PERSONEL şEFİ: Kimse sizi işten atmıyor.

Sizinle konuşmak,
 ve sizi ikna etmek istiyoruz.
 Bir daha piyasadan söz edelim.
 Piyasa insanların üstünde bir şey.
 Piyasa insanların yasalarına değil,
 kendi yasalarına uyuyor.
 Tıpkı gökyüzündeki
 bir takım yıldızı gibi.
 İnsanlar yıldızlara ne anlatırlarsa anlatsınlar
 ister kafasında saçma şeyler olan
 Anna'yı
 ister sarhoş Shakespeare'i
 ister ısmarlanan ocuk odası takımını
 bütün bunlar yıldızlara ulaşmaz,
 onları etkilemez.

Hiçbir yakarış
 hiçbir öykü
 hiçbir kader
 takım yıldızlarının yolunu
 değiştiremez.
 Bunu kabullenmek zorundayız.
 Bunu kabullenmek zorundasınız.

HANS: Piyasaya bir şey
 dediğim yok.
 Yıldızlara da.
 Yukarısı ve aşağısı
 hep varolacak.
 Ben herkesin
 nerede
 ve nasılsa
 öyle kalması gerektiğini
 hep söylüyorum.
 Ama ben
 bu kentte yaşıyorum
 ve bir çelik işçisiyim.
 (PERSONEL ŞEFİ ses tonunu değiştirir. Çekme-
 ceden bir deste para çıkarıp, HANS'a uzatır.)

PERSONEL ŞEFİ: Bakın, on yıldan beri bu
 fabrikadasınız.

İşte burada onbin var.
 Her yıl için bir binlik.
 Böyle bir tazminat yasada yazılı değil.
 Firmanın size yapmış olduğu bir jest sadece.

Eğer çıkış kağıdını imzalarsanız,
para sizin.

Bir hafta sonra neler olacağını kim bilebilir
ki?

(Tek bir banknotu alıp, HANS'a uzatır.)

İlk yıl için bir binlik.

HANS: Köyden geldim

bu kente.

Babamın köyde

küçük bir

marangoz atölyesi vardı.

Her akşam

ve her pazar

atölyeye kapanır

ve tahta biblolar oyardı.

Oysa köylüler babama

sadece domuzlarına yalak,

kendilerine yatak odası takımı istiyorlardı.

Şişman

ve neşeli bir çocuktum.

Babam

biz çocukları

atölyesinden kovardı hep.

Şurası çalışmak için,

çynamak için değil

lerdi.

Annem

kısa süre içinde işsiz kalacağımızı

unkü babamın yaptığı Şeylere
artık kimsenin gereksinim duymadığını
söylerdi.

Altmışdokuz yılında
babam tuvalete gittiğinde
annem nerde kaldı bu adam
diyerek
beni arkasından yolladı.
Babama bakmaya gittiğimde
onun kendisini
tavana astığını gördüm.
Papazın çömezi olarak
katıldığım çocuk ayininde
sevgili Tanrı,
İsa'nın
ve dört havarinin
babam olduğunu düşündüm.
Biri ölse bile
geriye başka biri
yine kalacaktı.
Onbeşimde
son kez günah çıkardım.
Büyük abim
atölyeyi devraldı ve
bileyciliğe çevirdi işi.
Ben
fabrikaya gittim.
Başlangıçta oldukça
zor oldu.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik ikinci yıl için.

HANS: Arkadaşlar

biradan başım döndüğü için

hep güldüler bana.

Bedava verilen süt de

hiç yaramadı bana.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik üçüncü yıl için.

HANS: Yaşlı dökümcü ustası

bekleyin biraz dedi

yakında çözülür

düğmeleri.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik dördüncü yıl için.

HANS: En kötüsü

gece vardiyalarıydı.

Gece yarısı

Dökümcü Ustası

fırını açtığında

ve iş elbiseleri

duman almaya başlayınca

ben o kadar

yorgundum ki.

Fırının içine

girmek istiyordum.

Hiçbir yerde kendimi

evde hissedemiyorsam

en azından orada

diye düşündüm.

Dökümcü Ustası

beni
 yüzümü karla ovmam için
 dışarıya yolladı.
 Geri geldiğimde
 ensemden yakalayıp
 kafamı
 fırına iyice yaklaştırdı
 ve tekrar dışarı yolladı.
 Sıcak soğuk.
 Hep sıcak soğuk.
 Aradaki farkı
 anlamazsan
 paçayı kurtardın
 demektir dedi.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik beşinci yıl için.

HANS: İtalyan
 ölü bir fareyi
 sucuklu ekmeğin arasına koydu.
 Sana sucuklu ekmek yapacak
 bir karın yok
 dedi.
 Benimkinden
 ısır.
 Isırdığımda
 hepsi gülmekten
 katılıyordu.
 Ölü fareyi
 herkes gülmesini kesene kadar

ağzımda tuttum.
Üç gün sonra
İtalyan'ın
bisikletini
bir korkuluğa
kaynak ettim.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik altıncı yıl için.

HANS: Bu İris'li
geçen bir yıldı.
İris garsonluk yapıyordu.
Anna da aynı
lokantada
mutfakta çalışıyordu.
Her gece
dükkanın kapanmasını bekleyip,
İris'e beni
yukarıya, odasına alıp almayacağını
sordum.
Hayır dediğinde
sabaha kadar içmeye
devam ettim.
Çoğunlukla Anna
yanımda oturur
ve İris'in
kötü biri olduğunu
söylerdi.
Anna'ya göre yalnızca iyi
ve kötü insanlar var.

Sabah altıda
sarhoş bir halde
işe gittim.
Dökümcü Ustası
beni dinlenme
odasındaki bir banka yatırdı
ve üstüme bir manto örttü.
Vardiya ustası
kontrole gelip,
beni sorduğunda
Dökümcü Ustası
tuvalette olduğumu,
bedava süttten
ishale yakalandığımı
söyledi.
Altı hafta sonra,
ki bu arada
her gece İris'le
yukarı çıkmak istiyordum,
Anna'ya
evlenme teklif ettim.
Evlendik
ve çocuk olacağı
olasılığını dikkate alarak
evi yapmaya
başladık.
Kredi oldukça
cazipti.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik yedinci yıl için.

HANS: Bizim gruptan
biri
tüydü sonra.
Erwin.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik sekizinci yıl için.

HANS: İlk kez
alaşimleri
tek başıma yapabilecektim.
Labaratuvarıdan sonuçlar
geldiğinde
Dökümcü Ustası
kafama bir tane şaplatıp
kağıdı havaya kaldırdı
ve bağırdı:
Köyden gelen
aptal şişkoyu
hatırlıyor musunuz,
hani sekiz yıl önce
buraya gelmişti?
Buraya bakın.
Aylardan beri alınan en iyi sonuç.
"Biri kazanır"
programındaki gibi
hissettim kendimi.
Yarışmacı merdivenden çıkıp,
bir sandalyeye oturur,
ve ortalık kapkaranlık olur.
Sadece yarışmacının yüzü aydınlatılır.

Bir soru sorulur
o da doğru yanıt verir.
Aniden her yer aydınlanır
ve bütün insanlar
tezahürat yaparlar.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik dokuzuncu yıl için.

HANS: İhtisas kursuna
devam ettim.
İnsan becerelirinin ne olduğunu
ve kim olduğunu
akla kara gibi
bilmek istiyor.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik onuncu yıl için.

HANS: Biliyorum
ekonomi
darda
ama ben
birinci yardımcılığa
terfi ettim.
Hem benim
hiçbir kusurum yok.

PERSONEL ŞEFİ: Parayı alın ve
çıkış belgenizi imzalayın.

KOLCU: Al hadi.
Toz ol artık.

(PERSONEL ŞEFİ, HANS'ın eline parayı tutuşturur. HANS paraya bakar. Sessizlik.)

PERSONEL ŞEFİ: Yüzyirminiz

kendi rızasıyla gitmek zorunda.

(Sessizlik. HANS paraya bakıp, başını sallar.)

HANS: Ama benim bir kusurum yok ki.

(Parayı PERSONEL ŞEFİ'nin suratına çarpar. KOLCU allak bullak olmuş. PERSONEL ŞEFİ'ni izler ve gülmek için kendini zor tutar. PERSONEL ŞEFİ masasının çekmecesinden bir kamçı çıkarır. Olay bir korku filmi sahnesini andırır. Bundan sonraki cümlelerde PERSONEL ŞEFİ bir HANS'a bir KOLCU'ya vurur.)

PERSONEL ŞEFİ: Sanki toz nefesiniz

ısı gıdanızmış gibi

ne diye böyle yapıyorsunuz bu fırınlara?

Sizler

güçsüzlük ve etten oluşan

bir selsiniz.

Sizler

kızgın çeliği

ışığında

yanıp tutuşana kadar

çevresinde dolanıp duran

haşaratlarsınız.

Ölümünüz

kokmuş et kokusu yayıyor etrafa.

Dövülmüş hamura benzeyen

yüzlerinizi

çocukluktan beri tanıyorum.

Ben de sizin köylerinizden geliyorum.
Ben de sizin ailelerinizden geliyorum.
Ben de
tarla kenarlarına
azık taşıyordum
ve yarısına kadar dolu şişelerden
sizinle birlikte içiyordum.
Sizin şakalarınızı
sizin yakınlığınızı
bugün bile hâlâ
tenimde hissediyorum.
Genç bir kız olarak
köyden
kente indim.
Zenginlerin
pisliklerini temizledim.
Yetiştirme yurtlarında
geri zekalıların
salyalarını sineye çektim.
Üniversiteye gittim.
İçki kokan öpücüklerinize
kokan cinsel organlarınıza
bir daha rastlamak
istemiyordum.
Ama yine de
kokunuz beni hep kendine çekiyor.
Hayvanlar gibi çoğalıyorsunuz.
Çocuklarınız
istençli et olarak

personel dairelerine doluyor.

Neden gitmiyorsunuz?

Neden artık

hayatımdan çekip gitmiyorsunuz?

(KOLCU atik bir şekilde PERSONEL ŞEFLİ'nin yazı masasının üzerinde duran demirden mektup açacağına uzanır. PERSONEL ŞEFLİ de aynı şekilde mektup açacağına uzanır. KOLCU daha hızlıdır. KOLCU, PERSONEL ŞEFLİ'nin kafa derisini yüzlemek ister.)

PERSONEL ŞEFLİ: İmdat! İmdat!

HANS: İmdat! İmdat!

Anna, Usta, Shakespeare.

Bana yardım edin.

İşten çıkmak istemiyorum ben.

(Korku filmi bitmiştir. PERSONEL ŞEFLİ tekrar masasının başına geçer. KOLCU mektup açacağını yazı masasına geri bırakır ve PERSONEL ŞEFLİ'nin arkasına geçer. PERSONEL ŞEFLİ, HANS'la ciddi olarak konuşur. Kan yüzünden aşağı akar.)

PERSONEL ŞEFLİ: Kimse sizi işten atmak istemiyor.

Sizinle konuşmak

ve sizi ikna etmek istiyoruz.

Bir daha piyasadan söz edelim.

Piyasa insanların üstünde bir şey.

Piyasa insanların yasalarına değil,

kendi yasalarına uyuyor.

Tıpkı gökyüzündeki
bir takım yıldızı gibi.

İnsanlar yıldızlara
ne anlatırlarsa anlatsınlar
yıldızlara ulaşmaz bunlar,
onları etkilemez.

Bunu kabullenmek zorundayız.
Bunu kabullenmek zorundasınız.

*(HANS kanlar içindeki PERSONEL ŞEFLİ'ni iz-
ler. Gülmeye başlar.)*

VI. SAHNE

Öğlene doğru. Fabrikanın kantini. Tavanda video kameraları asılıdır. HANS, GARSON KIZ'la masada oturmaktadır. Yandaki masalardan birinde SHAKESPEARE oturmaktadır. Yüzü solgun, titrer ve sık sık HANS'a bakar. Diğer masalar boştur. Uç tarafta bazı masalar beyaz örtülerle kaplıdır. Örtünün altında mezeler bulunmaktadır. HANS gözlerini birasına diker. Hafif sarhoştur.

HANS: Dünya adaletsiz mi
adil mi?

GARSON KIZ: Evet, evet.

HANS: Fırının başında nasılım?
İyi mi kötü mü?

GARSON KIZ: Evet, evet.

HANS: Vardiya ustası bana
sen çıkışını
neden
almadın,

Hans dedi.
İster gezmeye git,
ister kafa çek,
ister kendini yerden yere vur,
sana ne iş
ne de görev verebilirim, diyor.
Peki ama neden?

GARSON KIZ: Sabahtan beri
aynı şeyi sorup duruyorsun.

HANS: Neden?
Neden bana iş
verilmiyor?

GARSON KIZ: Bana ne soruyorsun?
Dünyayı ben yaratmadım ki.
Bana da kimse
nerde kaldığımı sormuyor.
(HANS, GARSON KIZ'a bakar.)

HANS: Sahi nerde kalıyorsun?

GARSON KIZ: Hep geç kalıyorum.
Hep
sizden biri
yanıma oturup,
bana
borcu olduğunu
karısının onu
anlamadığını
anlatır.
Birisiyle anlaşacak olsam

onun da hafta sonu
zamanı olmuyor.

HANS: Karım

Anna

çocuk odasını ısmarladı.

Şimdi işsiz.

Çünkü çamaşır makinesi fabrikası

İspanya'ya taşındı.

Benim bildiğim

İspanya'da tatil yapılır.

Orada çamaşır makinesi fabrikasının

işi ne?

GARSON KIZ: Bira?

HANS: Onun işi yok

benim var,

ama çalışmaya izin yok.

Dünya adaletsiz mi

adil mi?

Shakespeare, domuz kafa

gel buraya.

(Kendisinden beklenmeyen bir çeviklikle SHAKESPEARE, HANS'ın masasına gelir ve oturur.)

Shakespeare

dünya neden

olduğu gibi?

(SHAKESPEARE, HANS'a yalvaran bakışlarla bakar.)

Köpek,
konuşması gereken yerde
çenesini kapar.
Başka zaman olsa çenesi
kapanmaz hiç.

(HANS birasını SHAKESPEARE'in önüne iter.
SHAKESPEARE bir dikişte birayı bitirir.)

Neden?

SHAKESPEARE: Dünya.

Dünya.
Hans lütfen,
bir bira daha.
Beyefendiye
bir bira daha.

GARSON KIZ: Hans, o bir kez başlamaya görsün.

Şimdi paraya
senin gereksinimin var.

İstediğimi
yaparım ben.
Garson hanım, bay Shakespeare'e
bir bira daha.

(GARSON KIZ kalkıp, bira getirmeye gider.)

Bak, Shakespeare,
kırk yıldır
kitaplıkta oturuyorsun,
birayı içtikten sonra
senden

dünyanın neden
olduğu gibi
olduğunu iyice öğrenmek istiyorum.

(GARSON KIZ birayı getirir ve SHAKESPEARE'in önüne koyar. SHAKESPEARE biraya bakar, ama dokunmaz.)

Dik kafaya.

(SHAKESPEARE birayı alıp, usturuplu bir yudum alır.)

Sana dik kafana
dedim.

(SHAKESPEARE birayı bitirir. HANS'a bakar. Sessizlik.)

Neden?

(Sessizlik.)

SHAKESPEARE: (alçak sesle)

Bira için teşekkürler.

(Yaşlı DÖKÜMCÜ USTASI, İTALYAN ve UR-SUS kantine gelirler. HANS'ın masasına doğru giderler.)

HANS: Dökümcü usta,

sana gelmeme
izin vermiyorlar.

Bana gereksinimin olduğunu
söyle onlara.

Birinci yardımcın olmadan
çalışamayacağını

söyle onlara.

Üç saat

hangarın önünde

bekledim.

Kulağımı

çelik duvara dayadım.

Bazen senin sesini

duyar gibi oldum.

(İşçiler HANS'ın masasına otururlar. GARSON KIZ onlara bira getirir.)

HANS: Dökümcü usta, bir şeyler yap,
daha fazla dayanamayacağım.

(DÖKÜMCÜ USTASI susar.)

İTALYAN: *(HANS'a:)*

Sakin ol.

Ringo'yu personel dairesine

çağırdılar.

*(GARSON KIZ masaya birkaç bira koyar. SHA-
KESPEARE arada bir çaktırmadan şişelerden bi-
rinden içer. İTALYAN masaya birkaç video kaseti
koyar.)*

Yeni seks filmleri.

Yeni korku filmleri.

Böyle gitmeye devam ederse

yakında kimsede film alacak

para kalmayacak.

Kentte ucuza seks filmi yapan

bir Yugoslav varmış.

Benimkilerle
yarışamaz.
Benimkilerde hep
bir öykü var.

(*URSUS bir kaseti eline alır.*)

URSUS: Bu nasıl?

İTALYAN: Başlığım oku.

URSUS: Kadının koynunda
İçinde neler var?

İTALYAN: Yaşam ve ölüm
seni kedi boku seni
dalgacı seni
kadının koynu
seni dünyaya tüküren
sıcak bir delik.
Bir yaşam boyu
komşu kadının
sekreter kızın
tezgahtar kızın
kılı fırının önünde
diz çöküp
sıcak bir ziyaret için
dileniyorsun.
Peki ya öldüğünde...

URSUS: Göge çıkacağım.

İTALYAN: O kadar katolikleşme
kütük köylü seni.

Gökyüzü
vajinaların en büyüğü.
Sürekli kaynayan şehvetli bir fırın.
Sonsuzluktan sonsuzluğa değin
Kadınlardan ve spermalardan başka bir şey
değil

Amin.

(İTALYAN güler. Gözleri faltaşı gibi açılan URSUS ona bakar.)

URSUS: Kadının koynuna
girmek istemiyorum ben.

İTALYAN: Neden peki?

URSUS: Oranın serin olduğunu
sanıyordum.
Fırının önü
zaten hep sıcak.

(İTALYAN, URSUS'un kafasına video kasetiyle
vurur ve güler. RİNGO kantine gelir. Hepsi ona
bakarlar.)

RİNGO: Zafer, arkadaşlar,
zafer.
Personel şefi denen domuz karının
işini bitirdim.
Pazar günü
gezintiye çıktığında
Ringo gelip
kızgın demirle üstünden geçecek
dedim ona,

olanca sakinliğimle.
 Eğer bu da yetmezse
 ve sen hâlâ çeneni kapatmıyorsan
 o zaman Ringo bir daha
 bir daha
 bir daha
 gelecek dedim.
 Kemiklerini numarala ki
 Sen Piyer seni nasıl bir araya
 getireceğini bilsin.
 Ringo işini bitirdiğinde
 seni kendi köpeğin bile
 tanıyamayacak.

(Masaya üç tane binlik patlatır.)

Garson, en iyi marka olsun,
 arkadaşlar ne kadar isterse,
 paralar benden.

(Arkadaşları banknotlara bakarlar. Sessizlik.)

DÖKÜMCÜ USTASI: *(alçak sesle)*

Parayı cebine koy, Ringo.

(Sessizlik.)

RİNGO: Hey sen, Shakespeare,
 kaç bira içmek istiyorsun?
 Bir kasa
 iki kasa?

DÖKÜMCÜ USTASI: *(Bağırır.)*

Parayı cebine koy.

(Sessizlik. RİNGO yavaşça parayı cebine koyar. Birden DÖKÜMCÜ USTASI'nın kucağına oturup ona sarılır.)

RİNGO: Usta, bana yardım et.

Senden ayrılmak istemiyorum.

(DÖKÜMCÜ USTASI ve RİNGO'nun altındaki sandalye devrilir. DÖKÜMCÜ USTASI yerde sürünür. RİNGO ona sıkıca yapışır.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Neden birbiri ardından çocuklarımı elimden alıyorsunuz?

Neden beni,

bayatlamış et parçasını

almıyorsunuz?

Tazminat,

İşsizlik parası

mağduriyet yardımı

ödememize gerek yok,

kendi isteğimle

fırına gitmek istiyorum ben.

Zaten ben çoktan yanmışım.

Karım beni terk ettiğinde

ben de kendiliğimden

vazgeçtim tüm terfilerden.

Fırının ateşiyle

kendi ateşimi boğdum.

Oğlum beni

artık görmek istemediğinde

altı hafta

kızgın lavlarda yattım.
 Tekrar yukarı çıktım,
 ve hiç geri
 dönmedim.
 Hiç düşünmeden
 yakılacak bir ağaç dalıyım ben.
 Alın beni.

(Sessizlik. Yalnızca RİNGO'nun hıçkırıkları duyulur. SHAKESPEARE masada oturan şişelerden bira içer.)

SHAKESPEARE: Sen yetmezsin dökümcü
 Fırının iştahı açıldı şimdi
 Yaktığı her saçla,
 kendine yapışan her tenle
 iştahı daha da kabarıyor.
 Şimdi uzun ölüm listelerinin
 zamanı.

DÖKÜMCÜ USTASI: *(Bağırır.)*
 Çeneni kapat, köpek herif.
 Daha ölmedik.

SHAKESPEARE: Bağışlayın, Dökümcü Bey,
 Sizler cehennemin hakimisiniz
 bense sadece tarih yazarıyım.
*(DÖKÜMCÜ USTASI odanın uç tarafına gidip,
 mezelerin üstünde duran beyaz örtüyü kaldırır.
 Sekt, şarap, bira, soda şişeleri, üstlerine çeşitli
 şeyler sürülmüş ekmekler ortaya çıkar.)*

GARSON KIZ: *(Bağırır.)*

- Kenara çekil, Usta
Akşam için hazırlandı
bu büfe
Sendika temsilcileri ile
fabrika yöneticileri
arasında bir toplantı
var.

(DÖKÜMCÜ USTASI güler.)

Bu mu?

Bu etimizin

ekmeği

kanımızın şarabı.

Artık yenmek

istemiyoruz.

Kendi kendimizi yeriz.

(Bir şişe sekt açıp, kafasına diker. RİNGO, HANS, İTALYAN ve SHAKESPEARE emir almış gibi yiyeceklere yaklaşırlar. Tıka basa yer ve içerler. GARSON KIZ onları izler. KOLCU kantine gelir.)

KOLCU: (Bağırır.)

Çıldırдың mı siz?

Çabuk çekilin ordan.

Çekilmezseniz

idareye şikayet ederim sizi.

Ücretler düşürölür yine.

(RİNGO bir şarkı çalar. Diğerleri şarkıya katılırlar.)

KOLCU: *(Bağırır.)*

Hepinizi listeye
alacağım.

(URSUS, KOLCU'yu bir yumrukla yere serer. SHAKESPEARE, KOLCU'nun göğsünün üstüne diz çöker.)

SHAKESPEARE: Peki herkes listeye

alındıktan sonra

sıra kime gelecek?

Listeler müthiş bir şekilde aç.

O zaman sıra

listeyi yazanlarda.

(SHAKESPEARE, KOLCU'nun başına bira döker. KOLCU, SHAKESPEARE'i itip, ayağa kalkar.)

KOLCU: Usta

beni zor durumda bırakıyorsunuz.

Listede yeterince isim olmazsa

tekrar aşağı yollarlar beni.

Kimi yazacağımı bilemiyorum.

Ben de sizden biriyim.

(İşçiler şarkıyı haykırır. KOLCU bir şişe bira alıp, duvara fırlatır.)

Ben sizden biriyim.

(O da diğerleriyle birlikte haykırır. GARSON KIZ elinde kova, faras ve süpürge ile gelir ve yıkıntının içinde ortalığı toparlamaya çalışır. SHA-

KESPEARE, DÖKÜMCÜ USTASI'nın yanında durmaktadır; onu göstererek:)

SHAKESPEARE: Buraya bak Hans.

İşte dünya bu.

Güçsüz bir çığlık.

Çukura düşen bir dal

paramparça bir yumurta.

(SHAKESPEARE, DÖKÜMCÜ USTASI'nın kafasında bir yumurta kırar. DÖKÜMCÜ USTASI onu iteler. SHAKESPEARE bir masaya çıkar; işçilerin haykırmalarına karşı bağırır ve onları gösterir.)

Çığlık atıyor domuzlar

kasapları

sürüklerken mezbahaya.

Oysa etleri

sessizce hazmediliyor

midelerde.

Haykıran siz baylara

tarih okumanızı

salık veririm.

Siz kim oluyorsunuz ki?

Ancak elli yılda bir

öfkeye kapılıyorsunuz.

Tırpan ve tüfeklerle gelip,

iktidarı ateşe veriyor,

ama hemen ertesi gün işinizin bittiğini

sanıyorsunuz.

Siz kim oluyorsunuz ki?
Paris elinizdeyken bile
yeni dünyanız
Pere Lachaise mezarlığında
toprağa verildi.
Siz kim oluyorsunuz ki?
Sizler tarihin,
kısa süreden beri kendi evleri olan,
kurbanlık koyunlarısınız.
Sabırlı bakışlarınızla
bağlanmışsınız başkalarına.
Siz kim oluyorsunuz ki?
En fazla
başarısızlıkla sonuçlanan bir denemenin
anısısınız.
Alevlendirdiğiniz ateşten
geriye sadece duman kokusu kaldı.
(Güler.)
Ben kim oluyorum ki?
Her şeyi daha iyi bilen bir deli.
Tarih yazarının kurşun kalemıyla
kendi buzumu kazıyorum.
(Birasını haykıranların üstüne boşaltır ve güler.)

V I I . S A H N E

HANS ve ANNA'nın müstakil evlerinin oturma odası. Bir sofada oturmuş, televizyon seyrediyorlar. Bir yarışma programını izliyorlar. Sofada, ANNA'nın yanında büyük, ucuz bir plastik bir bebek duruyor. ANNA bir elbise dikmektedir.

ANNA: Anlamıyorum,
yine adet gördüm.

HANS: Sessiz ol.

ANNA: Ama ben gayet sessizim, Hans.

Evden çıkabilmek için
ne yapmak gerektiğini
düşünüyorum hep.

Bir dergide
erkeğin yeterince
sperması olmazsa da
çocuk olamayacağını
okudum.

Elimizdeki paranın
bir bölümüyle

konut kredisinin
faizlerini ödeyebiliriz.
Belki o zaman banka
evi satışa çıkarmaktan vazgeçer.
Doktora gidip,
sperma testi yaptıramaz mısın?

HANS: Sessiz ol.

ANNA: Artık temizlik
yapamıyorum,
aracılara da gitmek istemiyorum.
Şimdilerde insanı artık
üç saatliğine
bir günlüğüne
veya bir haftalığına
kiraya veren aracı firmalar var.
Ama evde oturup
telefon beklemek gerekiyor.

HANS: Kes sesini artık.

ANNA: Telefonsuz zaten
iş yürümüyor.
Hatırlıyor musun
hani sana söz vermiştim,
artık gözlerimi hep açık tutacağım diye,
hayallere dalmamak için?
Şimdi gözlerin hep açık.
Ama yine de
kafamda resimler oluşmuyor değil.
Çocukken oturduğumuz

barakalar geliyor gözümün önüne.
 Sobanın yanı çok sıcaktı,
 ama pencereden
 içeri soğuk geliyordu.
 Babam birayı
 pencerenin önüne bırakırdı,
 ve bira kışın hep donardı.
 Eğer partisi iktidara gelirse
 diye bağırıyordu,
 hiçbir işçi
 dönmuş bira içmek zorunda kalmayacak.
 Barakaya geri dönmek
 istemiyorum.

HANS: İçin rahat olsun.

ANNA: En iyisi
 ikimiz de gözlerimizi
 yumalım.
 o zaman kimseler bulamaz bizi.
*(ANNA gözlerini kapatır. HANS cebinden kalın
 bir kağıt destesi çıkarır.)*

HANS: Bak,
 ne bu dersin?
(ANNA kağıtlara bakar.)

ANNA: Nedir bunlar?

HANS: Loto kağıtları.
*(ANNA kalkıp, vitrine gider. Para çantasını alır.
 Çanta boştur.)*

ANNA: Para

son para.

HANS: Sessiz ol dediğimde
sessiz olabilir misin?

İki hafta önce

onaltı milyon verdi.

Önceki hafta

yirmiüç milyon.

Haber geldiğinde

kimseye anlatmaması için

Bayideki kadına bir yirmibinlik
veriyorum.

İş giysimi giyip

iş çantamı alıyorum.

Dışardan bakıldığında

normal bir işçi gibiyim.

Merkeze gidip

milyonları alıyorum

Bankada krezi veznesine

uğruyorum.

Son üç mektuba neden yanıt

vermediniz diyor

memur.

Yakasından tutup,

kaldırıyorum

ve kes sesini

terbiyesizlik etme

yoksa kendini yetiştirme yurdunda

bulursun diyorum ona.

Borcum ne kadar
 diye soruyorum
 açığın
 tam tamına yüzaltmışüçbindörtüyüzoniki
 seksen

tuttuğunu çok iyi bilmeme karşın.
 İkiyüzbini masaya koyuyorum
 ve hesap tamam diyorum,
 üstü çocuk köyüne yardım için.
 Ardından en iyisinden
 bir giysi satın alıyorum
 ve en iyi bir lokantaya gidiyorum
 ve mideye indirebildiğim kadar
 tıkınıyorum.

Sonra eczaneden bir müshil ilacı
 alıyorum.

VİRULENT FORTE

Bütün hapları
 yutuyorum.

Fabrikanın önüne dikilip
 bekliyorum.

İşçiler geldiğinde
 müdüriyete çıkıp,
 genel müdürün odasına gidiyorum
 ve herifin masasına
 sıçıyorum.

Sıçıyor
 sıçıyor
 ve sıçıyorum,

ama hepsini değil.
Aşağı inip
personel dairesine gidiyorum
ve kalanı şefinin dosyaları
üzerine sığıyorum.
Hangara gidip
Dökümcü'yü
İtalyan'ı
Ursus'u
fırının önünden çekip alıyorum.
Shakespeare'i de
kitaplıktan getiriyorum.
Arkada karavanı olan
bir amerikan çekiyoruz altımıza.
Karavanda koskocaman
bir buzdolabı var.
Shakespeare de karavanda.
Ringo'yu da
şimdi sürekli gittiği
atış alanından alıp,
Riviera'ya doğru
yola çıkıyoruz.
Birisi susadığında
arabayı kenara çekiyoruz
ve Shakespeare bize en
iyi içkileri getiriyor.
Bir yabancı çıkıp
saçma sapan konuşursa
dünyanın fiyatı ne ki

der
ağızına birkaç binlik tıkarım.

ANNA: Peki neden benle
Maldiv adalarına gitmiyorsun?

HANS: Bir dahaki sefere de
senle gideceğim.

(HANS çakmağını alıp, bir elini aleve tutar.)

Eğer
doksan dereceyi
sineye çekmiş birini
günaşırı kapı dışarı edeceklerini
sanıyorlarsa
yanıyorlar.
Tekrar yükseleceğim.
Hepsine göstereceğim.

(HANS bağırır. ANNA ona sarılır.)

ANNA: Beni de götür, Hans
beni de götür.

HANS: Sadece güçlü olan
kurtarır paçayı.

(Televizyon programındaki yarışmanın SUNUCU'su iki ASİSTAN KIZ'la HANS ve ANNA'nın oturma odasına gelir. Oturma odasının çehresi değişir. Işıldayan bir atmosfer. Odanın çehre değiştirmesi ve bundan sonraki oyun fazla uzun sürmez.)

SUNUCU: "45'te 6" adlı yarışmamız için uygun bir

ortam. 45 kişinin işe gereksinimi var, ama sadece altısı işe alınabiliyor. Güçlü olan, paçayı kurtarıyor. Şimdi bir sonraki yarışmacımızın oturma odasındayız; Hans ve Anna Freiberg çiftinin evinde. Bizim Hans Freiberg fabrika kantininde olay çıkardığından dolayı, bir daha dönmek üzere işinden uzaklaştırılmış, sevgili Anna ise, çalıştığı fabrika güneşli güneye taşındığından dolayı işini kaybetmiş. Her ikisinin de tonla borcu var, evden atılmaları an meselesi. Gerçekten durumları çok kötü. Ama kaderlerini kendi ellerine almak istiyorlar. Tekrar yükselmek istiyorlar. "45'te 6" oyunumuz için ideal bir çift. 45 kişinin işe gereksinimi var, ama sadece altısı işe alınabiliyor. Sevgili Uşi, sevgili Barbara, siz Anna Freiberg'i şimdilik sahnenin arkasına götürüyorsunuz. Biz sevgili Hans, umarım size adınızla hitab etmeme izin verirsiniz, yarışmaya başlıyoruz. "45'te 6"nın kurallarını biliyorsunuz. Size birtakım sorular soracağım ve siz ya EVET ya HAYIR diyeceksiniz. HAYIR dersanız, ne yazık ki safdışı kalırsınız, EVET dersanız, yarışmaya devam edebilirsiniz. Her EVET'ten sonra, kendinize bir tokat atacaksınız, çok hızlı değil ama, ne de olsa bir oyun bu, ama o kadar yavaş da değil. Her şeye gönüllü katılıyorsunuz. Haydi, başlıyoruz. Hazır mısınız?

(HANS başıyla evet anlamında işaret eder.)

SUNUCU: "45'te 6". 45 kişinin işe gereksinimi var, ama sadece altısı işe alınabiliyor. Aldığınız ücretin yüzde onundan vazgeçmeyi kabul ediyor musunuz?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atar. Seyirciler alkışlar ve güler. Alkış ve gülüşmeler televizyondan gelmektedir.)

SUNUCU: Yüzde yirmisinden?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atar. Seyirciler güler ve alkışlarlar.)

SUNUCU: O kadar ciddi değil, sevgili Hans, sadece bir oyun bu. Yüzde otuzundan?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, güler. Seyirciler de güler.)

SUNUCU: Yüzde kırkıdan?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, güler, seyirciler de onunla güler.)

SUNUCU: Bravo Hans. Her gün işe gitmek için üç saatlik yolculuğu kabul ediyor musunuz?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, güler. Seyirciler giderek daha yüksek sesle gülerler.)

SUNUCU: Dört saat?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, güler. Seyirciler de habire gülerler.)

SUNUCU: Her türlü işi kabul etmeye hazır mısınız? İster gece ister gündüz olsun? Evinizden ne kadar uzakta olursa olsun. Şefiniz ne kadar kötü olursa olsun?

HANS: Evet, evet, evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, histerik bir şekilde güler.)

SUNUCU: Harika Hans, bu yarışmanın birinci bölü-müydü ve siz yarışa devam ediyorsunuz.

(Her iki eliyle yüzünü tokatlar ve güler. Seyirciler katıla katıla gülerler.)

Çok iyi. Harika.

(ASİSTAN KIZLAR Uşi ve Barbara, sahneye üç manken getirirler. Her üçünün de yüzünde mas-ke ve üstünde manto vardır.)

Sevgili Hans, böylesine başarılı ilk turdan sonra, şimdi oldukça zor olan ikinci tura ge-çiyoruz. Sıkı dur. Bir iş bulabilmek için, her şeyi yapmaya hazırdınız. Her ne pahasına olursa olsun 45 kişiden bu altı kişi arasına girmek istiyorsunuz. Ama başkaları da bunu istiyor. Örneğin şunu alalım ele.

(mankeni göstererek)

Diyelim ki bu yıllarca beraber çalıştığınız iş arkadaşlarınızdan biri. O da işsiz şimdi. O da bir işe başvuruyor, hem de sizin de başvurduğunuz aynı işe. Rakibinizi safdışı etmeye hazır mısınız, o halde saldırın.

(HANS mankene vurur. Manken komik bir gü-rültü çıkararak yere yıkılır. Seyirciler alkışlar. Yarışmacının SUNUCU'su bir sonraki mankeni gösterir.)

SUNUCU: Bu manken, Hans, evet bu manken öz kardeşiniz. Hâlâ kazanmak istiyorsanız, o zaman vurun.

(HANS mankene vurur. Manken komik bir gü-rültü çıkararak yere yıkılır. Seyirciler alkışlar. Yarışmanın SUNUCU'su bir sonraki mankeni gösterir.)

Şimdi Hans, evet şimdi en zoru geliyor. Başarabilecek misiniz? Bir iş bulabilecek misiniz? Sadece iş arkadaşınız, sadece öz kardeşiniz değil, karınız da bir iş istiyor. Manken kendi öz karınız. Kazanmak istiyorsanız, vurun o halde!

(HANS elini kaldırır. Manken döner. Maske arka tarafta kalır. ANNA'nın yüzü seyircilere dönüktür. HANS'a bakar. Sessizlik. HANS elini indirir. Yarışmacının SUNUCU'su, ASİSTAN KIZLAR, çevredeki her şey aniden kaybolur. ANNA HANS'a, HANS da ANNA'ya sarılır.)

HANS: Önce seninle
Maldiv adalarına
gideceğim.

ANNA: Sana hep söyledim,
oraya gerçekten gitmeye
gerek bile yok.
Sadece düşünüy kurmak
yetiyor...
En güzeli de
ikimizin bir şeyleri birlikte
düşlemesi.

HANS: Her şeyin nasıl
yoluna gireceğimi
bilemiyorum.

ANNA: Her şey yoluna
girecek Hans.
Yarın İş ve İşçi Bulma Kurumuna
git.
Ben de
bankaya gidip,
vadeyi uzatmalarını
isteyeceğim.
Belki fabrikadan
özür dileyebilirsin.
Belki ben de
dikiş işleri
bulabilirim.

HANS: Ben sana ne

ifade ediyorum Anna?

ANNA: Sen en çok sevdiğim
en güzel
en büyük insansın
(Birbirlerine sıkıca sarılırlar.)

HANS: Bazen dünya.
o kadar hafif ki.
Sadece dokunmak
yeter diyor insan
bir balon gibi
önüne fırlayıveriyor
dünya.

(Birbirlerine sıkıca sarılırlar. Sessizlik. Üstünde
işçi tulumuyla bir ADAM gelir odaya. İkisine ba-
kıp, gülümser.)

ADAM: Böylesi pek nadir.
Mutlu bir çift.
Kadın hamile.
Çocuk odası takımı
yolda.
İleri, çocuklar.

(İki işçi paketlenmiş çocuk yatağını içeri taşırlar.)

HANS: Kim bu?

ADAM: (Güler.)

Bizler
ısmarlanan çocuk odası.
Gerçek ağaçtan parmaklıklı çocuk karyolası.

Sökülebiliyor.

Bir çocuk oturağı

önünde çocuğun yemek yiyeceğı yer bile var.

Bir...

(HANS sürekli kafasını kallar. Aniden işçilerin üstüne çulllanır ve onları zorla dışarı atmak ister.

ANNA onu çeker.)

ANNA: *(Bağırır.)*

Lütfen Hans.

Bırak da çocuk odası takımını alayım.

Lütfen Hans.

İsterse her şeyimizi alsınlar.

Evi.

Televizyonu.

Her şeyi.

Ama çocuğı değil,

çocuğı değil.

HANS: *(Bağırır.)*

Ne çocuğı, Anna?

Ne çocuğı?

(İşçiler şaşkın olayı izler. İşçilerden birini gülme krizi tutar.)

VIII. SAHNE

Blue-jean ve dijital saat satan bir dükkanın arka odası. YUGOSLAV bir video kamerasıyla oynamaktadır. Oldukça sarhoş bir İŞÇİ üst üste yığılı jeanlerin üstünde oturmaktadır. Cinsel organıyla oynadığı izlenimini verir.

İŞÇİ: Seni yabancı domuz seni
seni gidi domuz.
Hey birader,
seni seviyorum.
İnan bana, yaşam
bir çılgınlık
evet bir çılgınlık.

YUGOSLAV: Evet yaşam.

İŞÇİ: Sana yaşamı anlatayım mı?
Yaşam, içki ver.
Yoksa işlemez
benimkisi.
Yaşam ters.
Altta

en altta olduğunda
en büyük sensin.
Diyelim ki, senin moruk
seni terk etti.
Evde tek baŐınasın
bağırıp çağırıyor
kimseyi rahatsız etmiyor bu.
Duvarları, çatıları
aÇıp bombok gökyüzüne
ulaŐıyor.
Birdenbire dünyanın
kendisi oluveriyorsun.
Bebekleri sofada
bıçakla kesebiliyorsun.
Artıklar
istediğin kadar kalabiliyor orada.
Çünkü bütün düzen
sensin.
Bütün kartpostalları
kentleri, g nbatımlarını ve denizleri
yırıyor
hiçbir itiraz olmadan.
Gözlerini yapıŐtırıyor
ve g  l s n.
Kimse senden
bir Şey g rmeni istemiyor.
İŞte felsefe bu
dostum.

YUGOSLAV: K r ve güçlü.

(YUGOSLAV bir spotu yerleştirir.)

İŞÇİ: Güçsüz
aşağı doğru sarkan bu s...
diplerden
sonsuzluğa
başkaldıracak.

YUGOSLAV: İşaretimi aldıktan sonra fişkırt.

(ANNA içeri gelir. Yüziüne aşırı makyaj yapmış-
tır; başında peruk, gözünde güneş gözlükleri var-
dır.)

ANNA: (YUGOSLAV'a)

Siz o musunuz?
Bir kız arkadaşım söyledi.
Para kazanmak için.

YUGOSLAV: İyi anam.
Her şey çok iyi anam.

İŞÇİ: Ç a ç a ç a.

ANNA: Bu o bey mi?
Filmden pek anlamam da.

İŞÇİ: Donlar aşağıya
yol ver Fransıza.
Çakmağa mı sıcıyor köpek.
I am lonely tonight.

YUGOSLAV: İyi insan.
Hepsi iyi insanlar.

ANNA: Maldiv adalarına
yapacağımız yolculuk

ve birazcık para
için her şey.

İŞÇİ: Kalktı.
Kalktı.

ANNA: Ben gidiyorum.

İŞÇİ: Hanımefendi, bir meslek
okulundanım ben. Madencilik
dalında ihtisas kursu yaptım.
Teknik çizim.

YUGOSLAV: İyi insan.
Hepsi iyi insanlar.

ANNA: İlk kez yapıyorum
böyle bir şeyi.

YUGOSLAV: Müzikle
dağa kolay oluyor.

*(YUGOSLAV teybin düğmesine basar. Yugoslav
halk müziği çalar.)*

YUGOSLAV: Hadi anam
aç.

*(ANNA eteğinin altından iç çamaşırını çıkarır ve
çantasına koyar.)*

ANNA: Kaç para
veriyorsunuz?

YUGOSLAV: Önce iş
sonra para.

ANNA: Ne kadar? Yugoslavya'yı

resimlerinden tanıyorum yalnızca.

Çok güzel bir yer
üstelik çok da ucuz.

(İŞÇİ dört ayağı üzerinde ANNA'ya doğru sürünür.)

İŞÇİ: Güzellik
öteki yüzü
pisliğin.
Başka biri için
süsledi o kendini.
Güldü,
fabrika eğlencesinde
yapılan şakalara.
Gösterdi bana
apışarasını
bir delikti sadece.
Denizin ve sevginin dalgaları.
Kendim yetiştirdim
başkaları tadını çıkardı.

ANNA: Sahiden
inlemek gerekiyor mu?

YUGOSLAV: Film başladı.
Ağzına al, anam.

ANNA: Her şey çok
çabuk olup bitiyor.

YUGOSLAV: Evet, çabuk.
Film pahalı da ondan.

(ANNA mendille İŞÇİ'nin cinsel organını temizler ve ağzına alır.)

İŞÇİ: Döndün mü geri?
 Duydun mu uğultularını
 sonsuz gecelerinin?
 Geride kalan giysilerinle
 sürdürdüğüm
 ikili konuşmaları?
 Gördün mü
 fotoğraflarını
 kül tablasında yaktığımda,
 elimi ateşe tuttuğumda
 dudaklarımı nasıl ısırduğımı?
 Pahalı yatağımızda
 boşalan yerini
 yumruklara boğdum.
 Anlattılar mı sana
 fabrikanın hangarında
 kapalı arabada
 iki şişe Fernet Branca'yı
 kafaya dikip nasıl bitirdiğimi?
 Önce fabrikanın ustabaşısı
 sonra personel şefi
 sonra fabrika psikoloğu
 sonra da fabrika polisi
 kapalı camdan baktılar.
 Onlara senin
 adını söylemem
 yetiyordu.

Hissettin mi burnunda
kokusunu kırılan kalbimin
sonunda?

YUGOSLAV

Hadi be adam, yala.

*(ANNA sırt üstü yatıp, bacaklarını açar. İŞÇİ
kafasını ANNA'nın bacakları arasına sokar.)*

İŞÇİ: Sevgili anneciğim.
oyun parkının kenarında
senin tesellini
aradım.
Fabrika hangarının soğukluğunda
sıcaklığını.
Madencilik Fakültesinde
üniversite öğrencileri arasındaki
bir işçi olarak
desteğini.
Hep kapalıydın,
ve ben hâlâ
ağzım
nefesim
ve dilimle
bacaklarınm arasındayım.

YUGOSLAV: Şimdi de s....

(İŞÇİ, ANNA'nın üzerine çıkar.)

Domuz herif.

Yapamıyorum.

ANNA: Ben de.

YUGOSLAV: Sadece güzel şeyler düşünün.

Benim geldiğim Cres'te
güneş denizde
batıyor.

Kayıkla güneşin battığı
yere gitmek.

Pırıl pırıl suya bakıp
denizin dibinde
görmek güneşi.

Sadece güzel şeyler düşünün.

ANNA: En güzeli
mutfakta çıraklık
yaptığım günlerdi.

İŞÇİ: En güzeli
kafamdakiler.

*(ANNA, İŞÇİ'yi okşar. Yatarlar. YUGOSLAV
kamera ile giderek yaklaşır. Cinsel organları ya-
kından çekebilmek için.)*

ANNA: Garson kadın
beni hep salata yıkamak üzere
avluya yollardı.
Kışın parmaklar
kıpırmızı kesilirdi.

İŞÇİ: Beklenmedik bir saatte
tekrar geleceksin.
Boş şişeler
boş saatler
boş zaman

uğultu ,
her şey kaybolacak
anında.

ANNA: Bir gün inşaat ustası
tuvaletin camından baktı
beni
ve salatayı gördü.

İŞÇİ: Bir sarhoş gibi
eğileceğim önünde.
Gülmene aldırıp
yuvarlanmayacağım
yere.

ANNA: Beni lokantaya
davet etti,
ama ben
işimin başında kaldım.

İŞÇİ: Sessiz
saatler
günler ve geceler
konuşmaya boğulacak.
Sonsuz bir konuşma olacak.

ANNA: Avluya gelip
elimden tutarak
aşçı kadının
garson kızın
müşterilerin önünden
kendi masasına
götürdü beni.

İŞÇİ: Her şeyin önemi
önemsizleşecek.

ANNA: İki cin
ısmarladı
bir kendine
bir bana.
Dükkanın sahibesi
-garson kız izinliydi o gün-
bana servis yapıyordu.

YUGOSLAV: Şimdi fışkırt.

İŞÇİ: Dokunmak

ANNA: Daha hiç

İŞÇİ: Bu kadar zaman sonra

ANNA: Hayatımda

İŞÇİ: Göğün şiirselliğine haykırılmıyor.

ANNA: Cin içmedim.

İŞÇİ: Yanakların.

ANNA: Bir yudum aldım.

İŞÇİ: Kulaklarımda

ANNA: Bir yudum daha.

İŞÇİ: Kulağım

ANNA: Bitmesini istemiyordum.

İŞÇİ: Yanağında.

(İŞÇİ bağıırır. ANNA'nın üstüne yığılır. Her ikisi de hareketsiz yerde yatarlar. YUGOSLAV kemanı alıp, bir melodi çalar.)

YUGOSLAV: İnleme kayıtları.

Önce sen, sonra sen anam.

(İŞÇİ ve ANNA ayağa kalkarlar, Jean destesinin önüne otururlar. YUGOSLAV ses alma aygıtını önlerine koyar.)

ANNA: Yüksek sesle mi?

YUGOSLAV: Normal.

İŞÇİ: Ahhhh.

(ANNA'ya.)

Hiçbir şey karşılıksız değil.

ANNA: Ahhhh.

(İŞÇİ'ye.)

Gasometre caddesindeki müstakil ev bizim değil artık.

İŞÇİ: Ahhhh.

(ANNA'ya.)

Adım Franz Reiter, boşandım, fabrikada akord işçisiydim, ama artık değil.

ANNA: Ahhhh.

(İŞÇİ'ye.)

Sanıldığı kadar kötü değildi.

(Kendini tanıtır.)

Freiberger, Freiberger ANNA.

İŞÇİ: Ahhhh. Sizi bir şey içmeye davet edebilir miyim? Uslu duracağıma söz veriyorum.

ANNA: *(Güler.)*

Bacardili kola mı?

İŞÇİ: *(Gülümser.)*

Ahhhh.

ANNA: Maldiv adalarına gittiğinizde

ikram ediyorlar, bedava

rehberden.

YUGOSLAV: Konuşmayın

Sadece inleyin.

ANNA: Ahhhh.

İŞÇİ: Ahhhh.

ANNA: Ahhhh.

İŞÇİ: Ahhhhhhhh.

*(ANNA ve İŞÇİ'nin yaptıkları inleme taklidi
gülmeye dönüşür.)*

IX. SAHNE

Bir barakanın odası. Odada sadece çocuk odası takımı vardır. HANS korkulukları olan çocuk yatağında oturur; sarhoştur. SHAKESPEARE yere uzanmıştır; o da sarhoştur. Boş ve dolu bira şişeleri yerde duruyor. HANS "ucuz" bir seks filmi seyrediyor. Elinde, uzaktan kumanda, gözlerini televizyona dikmiştir. SHAKESPEARE bir bira şişesini açıp, şişeye bakar.

SHAKESPEARE: En kötüsü de
şişenin dolu olması.
Bu dünyanın
bütün doluluğu
düzenli bir şekilde
kutulara dizilmiş
ve körelmiş
etiketlerden
piyasaya sürüldüğü için de
çok yararlı bir şey
olduğuna inanıyor.
Ne büyük bir yanılğı!

(Bir dikişte şişeyi boşaltır ve ardından hoşnut boş şişeye bakar.)

Boş şişe
tek gerçeklik de bu.
Caddenin kenarında durmuş
dünyayı izliyor.
Güneşin batışı
gözüne vuruyor
giyiniyor
sıcak günün tozuyla
yıkıyor
düşen yağmurla.
Çılgınlık arasında
barışın ta kendisi.
Darbe yememiş bir göz.
Yabancı adımları yansıtıyor
koşuşma ve tekmeleri işitiyor.
Gününün içine
edilmedi henüz.

(Güçlkle yerinden kalkar ve dört boş bira şişesini toplar.)

Çıktığından beri teneke kutular
dünya
daha da bir köreldi.

(HANS'a doğru gidip, dört bira şişesini televizyonun üstüne koyar.)

Hans.

Bunlar benim arkadaşlarım,

ölü şairler.

Hepsi boş şişeler.

(HANS'la konuşur. HANS tepki göstermez.
SHAKESPEARE birinci şişeyi göstererek)

Al bunu, Hans.

Adımı ondan aldım ben.

William Shakespeare.

O bütün şişelerin

en büyüğüdü.

Onda sadece yazın çimenleri

değil,

her şey yansiyordu.

Çayırılarıdaki bütün cırcır böcekleri.

Bütün kadınlar.

Bütün kahramanlar ve atlar.

O kadar sessiz

o kadar boş

o kadar değersiz

yatıyordu ki yerde

sanki döneminin tüm sesleri

karmında yankılanıyordu.

Boşalttı hepsini

-yumuşak sevgi sözcüğünü-

-nefes kesen alçaklığı-

-sesli ölüm çığlıklarını ayrıca-

kendisini dolduranların kafasına

ve onları çıkardıkları sesleri

sonsuzca kadar tekrar etme

cezasına çarptırdı.

Sindirince yeterince
 yansımayı içine
 öylesine
 parçaladı ki kendisini
 böylesine bir şişenin
 yaşayıp yaşamadığını
 bile bilmiyordu.

(İkinci şişeyi gösterir.)

Bunlar kemikleri
 Heinrich Heine'nin.
 En solgunuydu
 bütün şişelerin.
 Alman renklerine
 boyadılar onu.
 Uzun süre üstünde taşıdı
 ve oldukça güzeldi şarkıları.
 Ama hep duyumsandı yergisi.
 Bu Yahudi
 dört dörtlük Alman olamadı hiçbir zaman.
 Son satırdaki alaycı sözleri
 bir kenara atmadığından
 fırlattılar Paris'e kadar şişeyi.
 Sonraları onun gibilerini
 gaz odalarına yolladılar.
 Kökten çözümüydü bu
 şişe sorununun.

*(SHAKESPEARE bir sonraki şişeyi gösterir.
 HANS seks filmini seyretmeye devam eder ve*

tepki göstermez.)

SHAKESPEARE: Bu da Wolfgang von Goethe

Almanların en sevdiği şişe.

Sokak köşelerinden

bakanlığa taşındı o.

Hiçbir zaman boş kalmadı.

Haddinden fazla tereyağlı büftek yedi.

Onu pek sevmem.

(SHAKESPEARE diğer şişeyi gösterir. HANS tepki göstermez.)

Bu da adsız şişe.

Genç bir delikanlı.

İkincinci Dünya Savaşı öncesi.

Tarihin fanfarları

kulağına üflüyordu

o şiir yazıyordu

savaş hendeklerinde

kışlalarda.

Yazdı da yazdı

ve şiirin

zaferine inandı.

Savaş mahkemesine çıkarıldı.

Ve bir silah fabrikasına düştü.

Demirdağın ardında

mermi dizip

şiir yazdı.

Şiirin zaferi

çok yakındı.

O sırada demir yığını
 düştü şair kafasına
 bum etti
 ve şiir
 yoktu artık.
 Sadece dağınık sözcükler
 ve karman çorman yorumlar kaldı geriye.
 Şişe parçalandı.
 Sivri cam kırıklarını
 kendi kafasında taşıması gerekti.
 Öylesine acı veriyordu ki.

(SHAKESPEARE, HANS'a bakar. HANS tepki göstermez. Sessizlik.)

Sana birkaç arkadaş
 daha tanıtacağım
 Hans.

(SHAKESPEARE birkaç şişeyi daha yerden almak ister.)

HANS: Kapa çeneni Shakespeare.

(HANS'ın gözleri televizyondadır. Ucuz seks filminde ANNA'yı tanır. Uzaktan kumanda ile filmi ileri ve geri alır. Resmi donduran düğmeye basar. Bu işlemleri birkaç kez tekrarlar. SHAKESPEARE ona doğru gelip, televizyona bakar. O da ANNA'yı tanır. HANS kaskatı kesilir. SHAKESPEARE, HANS'a bakar. Sessizlik. SHAKESPEARE, HANS'ın başını okşamak ister, fakat cesaret edemez.)

SHAKESPEARE: Ölü şairlere gel, HANS.

Gel, sokak kenarına.
Artık kimse
sevmezse seni
ıskalayıp geçerse
her adım seni
her sözcük kastederse
bir başkasını
yeniden doğuşunun
mucizesi gerçekleşmiş olacak.
Dünyayı
bugüne kadar görmediğin
bir halde göreceksin.
Acısız, sızısız bir bakış.
Çıglıklar duyduğunda
gülümseyecek
sessiz kalacaksın
karanlıkta.

(*Sessizlik. ANNA odaya gelir. Çok yorgundur.*)

ANNA: En azından
şişeleri kaldırabilirdiniz.

HANS: Anna?
Buraya gel.

ANNA: Ne var, Hans?

HANS: Beni seviyor musun, Anna?

ANNA: Yorgunum, Hans.
Bütün gün temizlik yaptım.

HANS: Ne kadar seviyorsun, Anna?

Sen de beni

benim seni

sevdiğim kadar seviyor musun?

(HANS güçlükle korkulukları olan çocuk yatağından inler ve ANNA'ya doğru yalpalayarak gider.)

Seni ne kadar sevdiğimi,

seni ilk gördüğümde

seninle hemen yatmak istediğimi

biliyor musun?

Bana dokunduğunda

seni ta burdan şuraya kadar

hissediyorum.

Başka hiçbir kadınla

böyle olmuyor.

Sadece seninle.

Seninle.

Peki sen, Anna?

Sen de hissediyor musun,

beni gördüğünde.

Sadece benimle?

Sadece benimle?

(HANS, ANNA'yı kucaklar. Onu yere yatırmak ister.)

ANNA: Rahat dur, Hans.

HANS: Rahat mı durayım, Anna?

Ama neden Anna?

Seni o kadar seven
ben değil miyim?
Seni hep sevdim.
İris'le yukarı çıkmak istediğimde
ve sen benim yanıma oturduğunda
aslında ben Anna'yı seviyorum
diye düşünmüştüm.
Anna tek bir sözcük söylese
hemen onla yukarı
odaya çıkarım.
Anna'ya karşı
çok sevecenim.
Yavaş yavaş
soyuyorum onu.

*(HANS, ANNA'yı soymaya çalışır. ANNA karşı
koyar. HANS, ANNA'yı zorla soyar.)*

ANNA: Çıldırdın mı sen?

HANS: Senin için
çıldırıyorum Anna.
Yıllardan beri yanyana
yaşıyoruz,
ama ben hep
Anna gerçekten ne zaman
bana ait olacak
diye düşünüyorum?
Ne zaman
beni bütün gücüyle
alacak?

(ANNA bağırmaya başlar. HANS onunla yatmaya çabalar. ikisi arasında savaşıml sürer. SHAKESPEARE bir çift boş bira şişesini alıp, kavga etmekte olanların yanına, yere bırakır.)

SHAKESPEARE: (Şişelere:)

Arkadaşlar

ben şimdi ne yapayım?

Ne yapayım ben?

(Güçsüz, kendi kendine güler.)

X . S A H N E

YUGOSLAV'ın jean ve dijital saat dükkânı. Öğlen saatleri. YUGOSLAV tezgahın arkasında oturmuş, uyuklar. Teyp YUGOSLAV halk müziği çalar. RİNGO dükkâna gelir. Üstünde asker elbisesine benzer bir üniforma vardır. Dikkatle çevresine bakınır. Uyuklayan YUGOSLAV'a iyice yaklaşır ve kulağına bağıtırır.

RİNGO: Gündüz bekçisi
seni korku treni biletçisi seni.

(YUGOSLAV sandelyeden düşecek gibi olur ve hemen yerinden fırlar. RİNGO deli bir çocuk gibi güler. YUGOSLAV, RİNGO'ya güvensiz bakar.)

YUGOSLAV: Ne istiyorsun?

(RİNGO kendini emin hissetmez. Sürekli kapıya bakar.)

RİNGO: Saat kaç para?

YUGOSLAV: Çok pahalı değil.

RİNGO: Peki araba radyosu?

YUGOSLAV: Çok para.

RİNGO: Kartpostallar?

(YUGOSLAV *giderek kuşkulanır.*)

YUGOSLAV: Ne istiyorsun?

RİNGO: Bırak şimdi
kartpostal
kaça?

YUGOSLAV: Çık git
dükkanımdan.

RİNGO: Sen git.

(HANS, İTALYAN ve SHAKESPEARE dükkana gelirler. SHAKESPEARE'in elinde dolu bir bira bardağı vardır. HANS, YUGOSLAV'a gözlerini diker.)

İTALYAN: (YUGOSLAV'a:)

Demek, pislik rekabetindeki
arkadaş bu öyle mi?

Ucuz seks filmleri çekiyor.

Yerli model kullanıyor.

İşimi berbat ediyor.

(İTALYAN video kaseti olan raflara gidip, bir tanesini alır. Kaseti kılıfından çıkarır.)

Kötü filmler.

Öykü yok.

Fantazi yok.

Sadece seks.

(YUGOSLAV, İTALYAN'ı kenara iter.)

Ve sadece şiddet.

YUGOSLAV: Sana rahat dur
dedim.

RİNGO: Asıl sen rahat bırak
karılarımızı.
Rahat bıraksın
karılarımızı.
Artık rahat bırak
karılarımızı.

(Yaşlı DÖKÜMCÜ USTASI ve URSUS dükkana gelirler. URSUS bir kaynak arabası, iki tüp ve kaynak makinesini kapının eşiğinden dükkana çeker. DÖKÜMCÜ USTASI'nın elinde çelik bir boru ve boru kerpetenı vardır. DÖKÜMCÜ USTASI ve URSUS dükkana girdiklerinde, RİNGO ve İTALYAN sevinç çılgılığı atarlar. YUGOSLAV gittikçe sinirlenir.)

YUGOSLAV: Bütün bunlara
dükkanda gereksinimim yok,
hadi dışarı.

DÖKÜMCÜ USTASI: Ama küçük bir gösteri için
bizim gereksinimimiz var,
arkadaşım.
Bir arkadaşımızın
karısını
bir filmde oynatman
bizleri çok etkiledi.
Biz de seni

belki etkileyebileceğimizi
düşündük.

HANS: (YUGOSLAV'a)

Nerde yaptı, Anna?
Burada mı?

DÖKÜMCÜ USTASI: (HANS'a:)

Sakin ol, oğlum.
Sakin ol.

(YUGOSLAV'a:)

Dikkat et, dostum
Sen bize biraz filmciliği
öğrettin
biz de sana biraz
çelik bransında bir şeyler
öğretelim.
Şu elimde tuttuğum şey
basit bir çelik boru.
Yaklaşık bir metre kalınlıkta.
Bir ucu açık
bir ucu kapalı.
Bu da özel bir kerpeten
kızgın aletleri tutmakta
kullanılır.
Ringo, kapıyı kapat.

(DÖKÜMCÜ USTASI kerpeteni İTALYAN'a
fırlatır. RİNGO kapıda durup, içerden kilitler.
YUGOSLAV arkadaki odaya kaçmak ister. UR-
SUS onu yakalar.)

Bu acele niye
 dostum.
 Ders
 yeni başladı daha.
 Burada
 komple bir kaynak takımı görüyorsun;
 Kaynak arabası
 iki tür
 hortumlar
 imbik
 ve kaynak makinesi.
 Gaz musluğunu açıp,
 kaynak makinesinin ucundan
 ateşliyoruz.

(Kirbitle gazı ateşler. Alev alı. Oksijen musluğunu yavaş yavaş açar. Alev küçülür, ama daha keskinleşir.)

Asıl kaynak alevi
 oksijenin
 gelmesiyle
 yanmaya başlar.
 Şimdi gösterimizin
 asıl aşamasına
 yani ısıtma aşamasına
 geliyoruz.

(İTALYAN, YUGOSLAV'ın donunu aşağı indirir. Çelik boruyu YUGOSLAV'ın cinsel organına takar. Boruyu kerpetenle tutar. DÖKÜMCÜ

USTASI kaynak alevini borunun kapalı ucuna tutar. YUGOSLAV şaşkın olanları izler. URSUS onu simsıkı tutar. Borunun ucu yavaş yavaş ısınmaya başlar. YUGOSLAV inler.)

HANS: Anna nasıl inliyordu?

Sen de yap.

Hadi, sen de yap.

(SHAKESPEARE olayı izler. Tüm vücudu titrer.)

SHAKESPEARE: Dost ve düşmanı yalıyor alev.

Kulağı yok alevin.

Artık çağıramazsınız.

Söndür, usta.

(DÖKÜMCÜ USTASI işini sürdürür.)

Usta, yeter artık!

DÖKÜMCÜ USTASI: Shakespeare, gel buraya

imbiği sen tut.

SHAKESPEARE: Hayır, hayır.

Çok titreğim ben.

Elim de yanar,
yüzüm tutuşur sonra.

Düşüncelerim,

sözcüklerim

ateşte yiter.

Alevi söndür.

Bir şey yapmazsamz

bak yoksa içerim ha.

Yalnız kalmış
 bir yangın treniyim ben.
(Bir dikişte birayı bitirir.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Ringo,
 Arkadaşlarına yardım
 etmeyen birine
 ne yapacağımızı
 göster ona.
*(RİNGO, SHAKESPEARE'in üstüne doğru gi-
 der. SHAKESPEARE duvara yapışır.)*

RİNGO: Kimden yanasın
 sen?

SHAKESPEARE: Soru da bu ya.
 Hangi tarafta olursa olayım
 yetmedi hiçbir zaman.
 Tam bir yola girmiş
 ve bir şarkı söylerken
 bir düşünce yerinden fırlayıp
 bozdu rahatımı.
 Diz çöktüm hemen.
 Bağışla beni, Ringo
 felsefi diz ağrısı
 çekiyorum ben.

RİNGO: Geveze!

*(SHAKESPEARE'i boynundan yakalayıp, kay-
 nak makinesine sürükler. DÖKÜMCÜ USTASI
 eline boynuzlu imbiği tutuşturur. SHAKESPE-*

ARE titrer, elindeki imbik de.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Şimdi sen burdasın.

SHAKESPEARE: Şimdi ben burdayım.

(YUGOSLAV inler.)

Alevi biraz daha küçültemez miyiz?

(SHAKESPEARE, HANS'a, HANS, SHAKESPEARE'e bakar.)

İmbik

inanılmaz derecede soğuk.

Belki de şiddet

günahsızlıkta dönen

ve bir başkasının yükünü taşıyan

bir tekerlekten başka bir şey değil?

(Oksijen tüpünün musluğunu biraz daha açar.

Alev keskinleşir. YUGOSLAV daha yüksek sesle inler. SHAKESPEARE gözlerini kapar.)

SHAKESPEARE: Sadece soğuk

imbiği hissediyorum.

DÖKÜMCÜ USTASI: Devam et.

(Musluğu biraz daha açar. YUGOSLAV bağır-maya başlar. SHAKESPEARE gözlerini açar. İşçiler ona bakar; gülümseyip, başlarını sallarlar.)

SHAKESPEARE: Her şeyi vermek istedim size.

Kırk yıl boyunca

sizin için kitap topladım.

Oysa siz kaçtınız

en güzel dağlarından dünyanın.

Bir gülücük almanın
bu kadar kolay olduğunu
bilmiyordum.

(YUGOSLAV bağıırır.)

Duyulmaz olunca
güzel gülümsemelerde
haykırıışlar,
ne yapmalı insan?

(URSUS bir elini YUGOSLAV'dan çeker ve bo-
ruyu tutar.)

URSUS: Ne diye bağıırıyor bu herif?

O kadar
sıcak değil ki?

(YUGOSLAV bağıırır.)

HANS: Anna, Anna

Anna da bağıırdı mı?

Nasıl bağıırdı, Anna?

Duymak istiyorum.

Duymak istiyorum.

(HANS'ın bağıırması hıçkırıklara dönüşür. SHA-
KESPEARE imbiği yere atıp, buzdolabına koşar
ve bir şişe şnaps alıp, içer. YUGOSLAV bir slav
şarkısı söyler. RİNGO güler ve deli gibi hareket-
ler yapar. DÖKÜMCÜ USTASI bir kaynak göz-
lülüğü takıp, imbiği alır ve oksijen tüpü musluğu-
nu biraz daha açar. Alev oldukça ısı verir. Dönü-
şüm. Kaynak makinesinden verdiği ışık, tüm sah-

neyi aydınlatır.)

HANS: Ah, Anna.

Hiç el değmemiş
kıyıları keşfettim
teninde.

YUGOSLAV: On beşimde
bir kayık alıp,
görünmez oluncaya dek köy
kürek çektim.

HANS: Dilimin vuruşlarıyla,
nemle çevrili saçlarının
sazlığında kürek çektim.

YUGOSLAV: Yirmisinde
bir trene bindim
ve dili anlamayana kadar
yola devam ettim.

HANS: Küçük göğüslerinin
arasında
dudaklarımla
gezintiye çıktım.

YUGOSLAV: Otuzumda kalmamıştı görmediğim yer
Yöreye özgü erdemleri
davranışları ve dili taklit ettim.
Onlar gibi olduğuma
inandığımda
hep kovdular beni.

HANS: Omuzun

bir beşik
her sevişmeden sonra
uykuya davet ediyor beni.

YUGOSLAV: Bugün bir gemi
inşa edip,
Avrupa'nın nehirlerinden
denize ulaşmak istiyorum.

HANS: Bütün bu ülkelerden
vadilerden
yörelere ve sazlıklardan
Zamanlardan ve geçmişlerden
bir günde nasıl
çekip gidebilirim?

YUGOSLAV: Bir pazar günü, öğleden önce
köy meydanı boş,
kadın ve erkeklerin şarkıları
kiliseden dışarı yayılırken,
dönmek istiyorum
köyüme.

(YUGOSLAV yere yıkılır ve hıçkırır. HANS yere diz çöküp, hıçkırır. DÖKÜMCÜ USTASI kaynak makinesini kapatır. Dönüşümün sonu. Normal sahne ışığı. Bunaltıcı bir sessizlik. YUGOSLAV ve HANS'ın ağlaması duyulur sadece. SHAKESPEARE dört ayak üstünde HANS'a doğru sürünür.)

SHAKESPEARE: Seninle ağlayabilir miyim, Hans?
(HANS hafifçe başını kaldırır.)

HANS: Çek git.

(SHAKESPEARE, YUGOSLAV'a doğru sürünüür.)

SHAKESPEARE: Seninle, kardeşim?

Seninle ağlayabilir miyim?

(YUGOSLAV, SHAKESPEARE'i iter. SHAKESPEARE sahnenin ortasına sürünüür. Sırasıyla İTALYAN, DÖKÜMCÜ USTASI ve RINGO'ya bakar.)

Peki siz?

Sizle gülebilir miyim?

(Üçü de başlarını çevirirler ondan.)

Hayır mı? O halde ben de yalnız gülerim.

(SHAKESPEARE gülmeye çalışır. Sadece sırtması görülüür, ses duyulmaz.)

X I. S A H N E

Başkentte Çalışma ve Ekonomi BAKAN'ının oturma odası. BAKAN televizyonunun önünde oturmuş, yaptığı bir konuşmayı banttan izliyor; ses kapalıdır. Kendi portresini izler. Mimiklerden biri hoşuna gitmediğinde, resmi dondurur ve o hareketi veya mimiği televizyonun karşısında tekrarlar; yanlışını düzeltir. Sonra yine kaseti seyretmeye devam eder. BAKAN'IN KARISI ve şişko bir Amerikalı ŞARKICI KADIN oturma odasının masasında oturmuş, kahve içerler.

ŞARKICI KADIN: Son zaman tüneli yolculuğum iğrençti. 1960'ların Connecticut'undaydım. Genç ve güzel kızdım. Ormanın kenarında basit bir ahşap evde yaşıyordum. Evin yakınında yeni bir yerleşim merkezi vardı; yeni bir hayata başlamak için Amerika'ya gelen İngilizler kurmuşlardı. Ama çok tutucuydular; hep siyah elbise giyiyorlardı. Pazar günleri bile şaka nedir bilmiyorlardı. Annem ve babam ölmüştü, sadece Kızılderili arkadaşla-

rım vardı. Ben de onlar gibi doğayı sevdiğimden, beni seviyorlardı. İngilizlerse, doğaya yenilgiye uğratılması gereken bir düşman gözüyle bakıyorlardı. Bir gün, İngilizin biri atla geçti önümden. Yıkaniyordum; tabii ki çıplak. Adam beni gördü ve ben adamın beni sevdiğini, ama aynı zamanda benden nefret ettiğini hissettim. Köyde benim hakkımda kötü dedikodular çıkarmışlardı; güya ben deli ve tehlikeliymişim. Bir Kızılderiliye aşık oldum ve ondan bir çocuğum oldu. Köydeki kadınlar, çocuğun kocalarından olduğuna inandıklarından, benden nefret ediyorlardı. Çocuğun bir Kızılderiliden olduğunu fark edemiyorlardı; nefretleri öylesine köreltmişti onları. Beni rastlantıyla çıplak yıkanırken gören adam, avda, yine rastlantıyla, köyden bir başka adamı vurdu. Bunun üzerine, benim adama büyü yaptığım söylentisini yaydılar çevreye ve beni mahkemeye çıkardılar. Ölüm cezasına çarptırıldım. Beni yere bağlayıp, üstüme ha bire taş yığdılar. Açıkçası ezdiler beni. Aman Allahım, omlete döndüm.

BAKAN: Elsa! Affedersin.

(BAKAN'IN KARISI kalkıp, kocasına doğru gider.)

Kim bu manyak?

BAKAN'IN KARISI: Amerikalı bir şarkıcı. Zayıflama

salonunda tanıdım. Zaman tüneline geçmi-
şe dönüş yapıyor.

BAKAN: Ne yapıyor, ne yapıyor?

BAKAN'IN KARISI: İnsanları transa geçirip, önceki
yaşamına geri götürüyor. Televizyona bile
çıktı.

BAKAN: Efendim? Altıma edicem şimdi.

BAKAN'IN KARISI: Hem sen yeni toplumsal hare-
ketlerle ilişki kurmak istemiyor muydun?

BAKAN: Elsa, hayatım, bana bir iyilik yap, şu kadına
söyler misin, önce koca kışını yandaki odaya
geri götürsün. Şimdi hareketlerimi kontrol
ediyorum.

BAKAN'IN KARISI: Zaten sen hep terbiyesizin tekiy-
din ve öyle de kalacaksın.

(Ön odadan zil sesi gelir.)

BAKAN: Elbette. Terbiyesizim. Bir de sevgilim var.
Dört duvar arasında, kendi evimde içimden
geldiği kadar bok derim. Bok, bok, bok, bok,
bok. Sevgilim, kapı çaldı.

*(BAKAN'IN KARISI öndeki odaya gider. BA-
KAN dikkatini tekrar televizyondaki portresinde
yoğunlaştırır. Amerikalı ŞARKICI KADIN "La
Traviata" operasından bir arya söyler.)*

ŞARKICI KADIN: Bu operayı çok seviyorum, ya siz,
Bakan bey?

BAKAN: Ben ülkemi, partimi, ailemi ve operayı sevi-

yorum. Hadi ordan, sersem tavuk.

ŞARKICI KADIN: Ne dediniz, darling?

BAKAN: Just a joke, darling.

(BAKAN'IN KARISI yanında HANS'la oturma odasına gelir. HANS'ın üstünde takım elbise ve kravat vardır; traş olmuş, saçları taralı olsa da gariban bir görüntüsü vardır. Yıkılmış bir halde-dir. BAKAN ona bakar.)

BAKAN: Seçme kabineye bir figür daha. Kim bu adam?

BAKAN'IN KARISI: *(Güler.)*

Kriz bölgesinden bir işçi. İş istediğini söyledi.

(BAKAN önce karısına, sonra HANS'a, ardından Amerikalı ŞARKICI KADIN'a, sonra tekrar karısına bakar.)

BAKAN: Burada beni seven var mı? Benim de insan olduğum, hiçbirinizin aklına gelmiyor mu? Benim de bir şeylere gereksinim duyduğum? Evi terk ettiğimde, şoförüm yeğenini bir belediye evine yerleştirmemi istiyor benden. Parlamentoya geldiğimde, kapıcı, kredisinin ertelenmesi için, bankasını aramamı istiyor. Büromda sekreterim, kız arkadaşı için üniversitede bir yer ayarlayıp ayarlayamayacağını soruyor. Muhalefet istifamı istiyor, gazeteciler arkamdan bir şeyler bulmaya çalışı-

yorlar, halk iş sahaları istiyor. Bok, bok, bok, bok. Ne istiyorum, biliyor musun? Artık yaşamak istemiyorum. Bitti, tamam. Yaşamak istemiyorum artık.

BAKAN'IN KARISI: O halde zaman bulursan öldür kendini.

BAKAN: Teşekkür ederim.

(Amerikalı ŞARKICI KADIN, HANS'a dört bir yandan bakar. HANS rahatsız olur.)

ŞARKICI KADIN: Medyum bu adam. Belli. Adın ne senin, darling?

HANS: *(BAKAN'a bakarak:)*

Adım Hans Freiburger
Çelik işçisiydim
Sayın Bakan Bey
televizyonda
kendisi için
insanın önemli olduğunu
söyledi.

Ben bir insanım.

(Ağlamaya başlar.)

Ben de
Bakan Beye gidip
iş
sorayım diye düşündüm.
Adam yaralamaktan
polise çağrıldım,

çocuk odası takımı
barakada.

BAKAN: Hiçbir şey anlamıyorum.

(Amerikalı ŞARKICI KADIN, HANS'ı elinden tutup, bir sandalyeye götürür.)

ŞARKICI KADIN: Gel, darling, sakın ol. Rilaks.

(HANS'ı yumuşak bir biçimde sandalyeye oturtur.)

Şimdi geçmişe bir yolculuk yapacağız tamam mı? Gözlerini kapat, derin ve rahat nefes al. Sana yardım etmek istiyorum. Bütün gövden rahatlayacak. Geçmişe gidiyorsun, nefesin derin ve rahat. Ansızın gözünün derinliğinde...

HANS: Anna

Anna'nın da işi yok.
Çamaşır makinesi fabrikası
İspanya'ya taşındı.
Dökümcünün yanında
birinci yardımcıydım.
Kantindeki olay yüzünden
hemen kovdular.
Ringo'yu da attılar.
Taksitler
çıkışmadı.

ŞARKICI KADIN: Kendi içine gitmen gerek, baby, dışarıya değil, içeriye.

HANS: Ama çocuk odası
 çoktan ısmarlanmıştı.
 O zaman Anna
 Yugoslav'a gidip
 bir filmde oynadı.
 Yugoslav'ı biraz
 korkutmak istedik
 şimdi de polise
 çağırıyorlar.

BAKAN: Küçük bir sosyal dram. Birkaç ödenmemiş
 taksit, küçük bir adam yaralama. Bunlar çok
 ufak işler. Yüzlercesi oluyor. Gelin, Lady,
 benle de bir geri dönüş yapın da, size dramın
 ne olduğunu göstereyim.

(HANS'ı sandalyeden itip, kendisi oturur.)

Hadi. Lady, sihirbazlığınıza başlayın.

(Amerikalı ŞARKICI KADIN coşkuyla alkışlar.)

ŞARKICI KADIN: Ellerinizi dizinize koyun. Gözleri-
 nizi kapatın. Derin ve rahat nefes alın. Rahat
 ve derin. Derin ve rahat. Bugünü düşünmü-
 yorsunuz artık, sadece geçmişini düşünüyor-
 sunuz. Gözlerinizin derinliğinde...

BAKAN: Görüyorum. Bu yüzyıl başlarını görüyo-
 rum, ama kitaplarda veya sergilerdeki gibi
 değil hiçbir şey, hayır bütün toplumsal sefa-
 letiyle görüyorum zamanı. Bir çelik fabrikası
 görüyorum, bir çelik fırını, ama şu yeni mo-
 dern cinsten değil, hani her şeyi bilgisayarla-

rın yaptığı türden değil. Dev bir kazanda fokurdayan çeliği görüyorum, tavanda sarkan ağır zincirleri görüyorum, toz ve karanlığı görüyorum, işçilerin ıstıraplı yüzlerini görüyorum. Çelik ve toz, ter ve karanlık arasındaki hengamede kendimi görüyorum, sıradan bir işçiyim. Kadınlar güç bela taşıyorlar kovalar dolusu ağır maden artıklarını, çocuklar ayaklarının dibinde; annelerine yakarıyorlar.

HANS: Fabrikanın bir kreşi var.

ŞARKICI KADIN: Shut up, baby, içerde, evet içerde o.

BAKAN: Hem de nasıl bir cehennem. Ansızın bir zincir iniyor aşağı, bağırarak sağa sola kaçıyoruz, ama zincir iniyor da iniyor, yanımdaki adamı gömüyor. Gücümüzü birleştirip, çekiyoruz zinciri gövdesinden adamın, daha nefes alıyor, ne yapmalı?

HANS: Fabrika doktoru.

(Amerikalı ŞARKICI KADIN, HANS'a susması için bir işaret yapar.)

BAKAN: En alttakilerin altındakilere doktor yok. Belirsiz bir öfke. İçimde kaynayan bir hiddet sarıyor her yanıma, iyilerinden bir tahta alıyorum, ezilen adamı koyuyoruz üstüne tahtanın, hangardan çıkarıyoruz, daha yaşıyor, avludan geçerek, işverenin evine taşıyoruz onu. Eve yanaşıyoruz, zenginliğin güzel ko-

kuları sarıyor bizi, yüzlerimiz kapalı. Kapıyı çalıyoruz, açılmıyor kapı, kırıyoruz biz de, can havliyle kaçan patronun karısının çığlıklarını duyuyoruz. Patron yok, ava çıkmış. Ölmekte olan arkadaşımızı Şam işi örtünün üstüne koyuyoruz. Acı ve gözyaşları yükseliyor içimizden. Arkadaşımız ölüyor. Ve içimde yine bir öfke, yine bir hiddet. Pencereden kırmızı bir perdeyi yırtıp, sopamın ucuna bağlıyorum, liderlik yapma uymasa da, koşuyorum avluya doğru ve haykırıyorum: Kardeşimiz öldü! Kardeşimiz öldü! İnsanlığın şeytanı kapitalizm yine bir yaşama son verdi. Bütün hangarlardan işçiler akın ediyor, peşime takılıyorlar, fabrikanın giriş kapısından caddeye çıkıyoruz. Birdenbire karşımıza dikiliyor süvari polisler, devlet ve sermayenin uşakları. Sessizlik. Uzunca bir sessizlik. Uşaklar yükleniyorlar. Tekrar sessizlik. Yine öfke ve hiddet kaynıyor içimde. Bayrağı yükseltip, yürüyorum. Haykırıyorum; kardeşler haydi özgürlüğe, güneşe. Ve bir kurşun sesi. Kurşun beni vuruyor. Yavaş yavaş, sonsuz bir yavaşlıkla yere düşüyor yaprak. Nefesim kesiliyor. Gözüm süzülüyor. Öldüm ben.

(Gözlerini açar. Amerikalı ŞARKICI KADIN coşkuyla alkışlar. BAKAN ayağa fırlar.)

Uzun süreden beri kendimi bu kadar iyi hissetmemiştim, çocuklar.

(HANS'ı görür.)

O kadar mahzun bakma öyle, dostum. Senin için ne yapabilirim? Senin uğruna her tür kötülüğü yapmaya hazırım. Ha, sahi, sen bir iş istiyorsun. Peki öyleyse, verelim, verelim.

(HANS'ın koluna girer ve onunla odaya yürür.)

Kardeşler, haydi güneşe, özgürlüğe, yeni bir çağa.

(Güler.)

XII. SAHNE

Çelik fabrikasının personel dairesi. Yeni PERSONEL ŞEFİ (erkek) masasının arkasında, HANS masanın önünde oturmaktadır. PERSONEL ŞEFİ, HANS'ı izler. Sessizlik. PERSONEL ŞEFİ bir kağıt parçasından uçak yapıp, uçarur. HANS hemen yerinden kalkıp, kağıttan uçağı yerden alır ve PERSONEL ŞEFİ'nin masasına bırakır. PERSONEL ŞEFİ, HANS'a güvensiz bakar.

PERSONEL ŞEFİ: Ne diye kaldırdınız kağıdı? Bununla neyi kanıtlamak istiyorsunuz? Böyle dalkavukça bir hareketle kendinizi sevdirmek mi istiyorsunuz? Bana rüşvet mi vermek istiyorsunuz? Diğerlerine karşı daha iyi bir konuma mı sahip olmak istiyorsunuz? Sizi çok sevdiğimden yaptığınız hataları görmemezlikten mi geleyim yani? Oldukça şüpheli uyandırıcı. Oldukça şüpheli.

(HANS'a güvensiz bakar. Sessizlik. PERSONEL ŞEFİ kağıttan uçağı alıp, tekrar uçarur. Uçak ye-

re düşer. HANS oraya bakar, fakat bu kez yerden almaz PERSONEL ŞEFİ, HANS'a bakar.)

Şimdi ne demek istiyorsunuz? Personel şefinize saygı göstermeye bile gerek duymadığınızı mı? Kendinizden o kadar emin, şüpheli denecek kadar emin olmanızın nedeni, acaba Bakan'dan torpilli olmanızdan mı kaynaklanıyor? Şimdilik getirildiğiniz görevin geçici olduğunu mu belirtmeye çalışıyorsunuz? Daha yüksek mevkilere, örneğin benim işime göz diktiğinizi mi ima ediyorsunuz? Oldukça şüpheli. Hem de çok, çok şüpheli.

(PERSONEL ŞEFİ HANS'a güvensiz bakar. HANS olup bitenleri anlamaz. PERSONEL ŞEFİ'nin yüzü birdenbire değişir; güller ve her iki eliyle HANS'ın elini sıkar.)

Kutlarım, yeni kolcumuz sizsiniz. Bakanın bizzat sizin için devreye nasıl girdiğini, bilse bilse ancak şeytan bilebilir, ama başardınız işte. Hakkınızdaki dava düşecek. Fabrikanın sosyal konutlarından biri verilecek size ve memur statüsüne yükseltileceksiniz. Bütün bunlara ne diyorsunuz?

HANS: Ama neden Kolcu.

Çelik işçisiyim ben.

Fırına

geri dönmek istiyorum.

PERSONEL ŞEFİ: Çok ilginç. Yukarı değil, aşağı in-

mek istiyor. Bundan amacınız ne? Beni ve fabrika yönetimini rezil mi etmek istiyorsunuz? İki hafta sonra bakan telefon edip, durumunuz hakkında bilgi almak istediğinde, biz de sizin fabrikadaki en pis işi yaptığınızı söyleyelim, öyle mi? Size doğru düzgün bir iş vermediğimiz için de bakanlıktan fırça yiyelim, öyle mi? Çok akıllıca, çok akıllıca.

HANS: Hayır, ama...

PERSONEL ŞEFİ: Aması ne?

(HANS susar.)

O halde anlaştık. Yeni kolcu sizsiniz. VERİMSİZLER başlığı taşıyan listeler işte burada. Fabrikayı dolaşıp, eski arkadaşlarınızı iş başında denetleyeceksiniz.

HANS: Ama

arkadaşları

iş başında

gözetlemek

iş değil ki.

PERSONEL ŞEFİ: Hem de çok önemli bir iş. Tüm toplum bu işbölümü üzerine kurulu. Birileri çalışıyor, diğerleri denetliyor. Az verim veren, listeye geçiyor. Kim kaytarırsa, kim fazla sigara molası verirse, kim yöneticilere karşı ağzını fazla açarsa listeye geçiyor. İsimlere, isimlere, isimlere gereksinimimiz var bizim. Dolu listelere gereksinimimiz var. Her gün

bir politikacı basında bin veya ikibin işçinin atılacağını haber veriyor. Buna hazırlıklı olmamız gerek. Bu kadar kişi elimizde hazır bulunmalı, anlıyor musunuz?

HANS: Evet.

PERSONEL ŞEFİ: Peki çok çalışkan birini ne yapacaksınız? Gönüllü olarak mesai yapan birini?

HANS: Listeye almayacağım.

PERSONEL ŞEFİ: Emin misiniz? Aşırı çalışkanlığıyla bu adam bize neyi kanıtlamak istiyor? Onu işten atma işimizi daha da güçleştirmek mi istiyor? Eşşek gibi çalışarak, alıcı bulmayan daha fazla çelik üretilmesine mi hizmet etmek istiyor? Bizi daha derin bir krize mi sürüklemek istiyor? Şüpheli, listeye hemen. Sistemi kavradınız mı?

HANS: Emin değilim.

PERSONEL ŞEFİ: Uzun süre tuvaletten çıkmayan bir işçi hakkında ne düşünüyorsunuz?

HANS: İshal olmuştur.

PERSONEL ŞEFİ: Olabilir. Bildiğiniz gibi, tuvaletlerde video kameraları yok. Belki de adam komünist gazetelerden birine okuyucu mektubu yazıyordu? Belki de memurların tuvaletinde gerçek tuvalet kağıdı varken, işçilerin tuvaletinde sadece gazete kağıdının bulunması dikkatini çekmiştir? Adama güvenilir-

mez. Şüpheli yani, o halde listeye. Başka bir durum. Bir işçi yaralanıyor, pek ağır değil. Kolunda derin bir kesik var diyelim. Ne yaparsınız?

HANS: Fabrika doktoruna götürürüm.

PERSONEL ŞEFİ: Elbette fabrika doktoruna götüreceksiniz. Ama sağlık sistemimizi bu kadar aşırı kullanan biri hakkında ne düşünürsünüz? Sistemin artık neredeyse finansmanı yapılamayacak hale geldiğini bilmiyor mu? Sosyal devletin köküne dinamit mi koymak istiyor bu adam? Listeye alın. Meseleyi kavradınız mı sonunda? Herkes ve her şey şüpheli. Büromda şöyle bir çevrenize bakının, dikkatinizi ne çekiyor?

(HANS çevresine bakınır.)

HANS: Hiçbir şey.

PERSONEL ŞEFİ: Peki ya şu resim?

HANS: Bir ağaç.

PERSONEL ŞEFİ: Evet bir ağaç. Çiçek açmış bir ağaç. Pek şüpheli görünmüyor değil mi?

HANS: Evet, öyle.

PERSONEL ŞEFİ: Öyle mi? Peki neden çiçek açıyor ağaç? Sanatçı bununla bize ne demek istiyor? Bu ağacın çiçek açan son ağaçlardan biri olduğunu mu söylemek istiyor? Bütün ağaçların öldüğünü veya ölmekte olduğunu mu sa-

vunmak istiyor? Sanayi toplumunu sorgulamak mı istiyor? Yeniden inşa çabalarının, ülkemizin kalkınmasının, bir hata olduğuna mı inanıyor? Yazın listeye. Evli misiniz?

HANS: Evet.

PERSONEL ŞEFİ: Ben de.

(HANS'a bir fotoğraf gösterir.)

Karım hakkında ne düşünüyorsunuz?

HANS: Karınız piyano çalıyor.

PERSONEL ŞEFİ: Doğru, gerçekten piyano çalıyor. Akşam eve geldiğimde, piyano çalıyor. Her akşam piyano çalıyor. Bununla bana neyi kanıtlamak istiyor? Kendisi yüce şeyler, sanat için yaşarken, benim, kafasında ekonomi, sayılar ve kariyerden başka bir şey olmayan zevksiz biri olduğumu mu belirtiyor? Yıllardan beri beraber yatmıyoruz. Her gece düzenlediği bu zımbırtıyla benim cinsel açıdan işe yaramaz biri olduğumu mu göstermeye çalışıyor? Gündüz buluştuğu bir sevgilisi mi var? Belki de zamanını ona göre ayarlayabilen bir üniversite öğrencisi? Onunla ne üzerinde konuşuyor acaba? Müzik üzerine mi? Sevsinler. Bu tür ilişkilerin neye benzediğini herkes biliyor. Öğrenci karımın üstüne, karım öğrencinin üstüne çıkıyor. Hayvanlar gibi yapıyorlar. Karım akşam piyano çalışırken, o da ders çalışacağına, cinsel gücünü

arttırmaya çabalıyor. Ne de olsa, beyefendi bursunu alıyor, sosyal devletimiz var ya, yeter. Şimdi karım hakkında ne düşünüyorsunuz? Ya ben? Benim hakkımda ne düşünüyorsunuz? Ben de şüpheli değil miyim?

HANS: Bilmiyorum.

PERSONEL ŞEFİ: Düşünün bir. Kısa süre öncesine kadar bu masanın başında bir kadın oturuyordu. Günaşırı neden kovuldu dersiniz? Bu işi ne diye bana verdiler? Eski personel şefinin sadece kadınlardan hoşlandığını biliyor muydunuz? Belki de yazdığım anonim mektuplarla, müdüriyeti şefin seviciliği konusunda uyardım. Yoksa yeterince işçi çıkarmadığı için mi kovdular onu? Sayın bay, lütfen artık insanın bir cehennem olduğunu kabul edin. Başkalarını saf dışı ettiği sürece ayakta kalabilir insan. Siz de beni safdışı etmek istiyorsunuz, öyle değil mi?

(HANS'a bakar.)

Ama ben sizden önce davranacağım ve ben sizi safdışı edeceğim.

(Bir tabanca çekip, HANS'a yöneltir. HANS elleyle yüzünü kapatır. PERSONEL ŞEFİ tetiği çeker. Namludan alev çıkar. Tabanca bir çakmaktır.)

Sigara?

(PERSONEL ŞEFİ içtenlikle güler.)

XIII. SAHNE

Bir sosyal konutta. Akşam. Her şey düzenli ve temiz. Masada soğuk büfe; yiyecekler hazırlanmıştır. HANS ekmeğine hardal sürer. ANNA mutfaktan gelir. Hamiledir. Masayı donatır.

HANS: Hatırlıyor musun

Anna

ne demiştim sana bir keresinde?

doksan derece ısıyı tanımış

benim gibi birini

günaşırı

kapı dışarı edemezler.

Tekrar yükseleceğim

demiştim.

Söyledim mi

söylemedim mi

Anna?

ANNA: Ne yapıyorsun orda, Hans?

HANS: Bakın bana

sen diye hitap ettiğinde

her şeyin yoluna gireceğini
anlamıştım.

(yüksek sesle)

Ve yoluna girdi!

Halinden hoşnut musun, Anna?

Tasarladığın gibi mi
her şey?

ANNA: Hardalı masaya koyarız
diye düşünmüştüm.
İsteyen
kendisi alır.

HANS: Yaşamı kastediyorum, Anna?

ANNA: Ne olmuş yaşama, Hans?

HANS: Hoşnut musun, Anna?

ANNA: Hoşnut sayılırım.

(HANS, ANNA'nın başının arkasını tutar.)

HANS: Gerçekten mutlu olup olmadığını
bilmek istiyorum Anna?
Bazen şurdan içeri bakmak
istiyorum.

Artık öylesi hayallerinin
olup olmadığını
görmek istiyorum.

Hâlâ ormanda yürüyüşe
çıkıyor musun?

Hâlâ rüya gemilerini gördüğün oluyor mu?

ANNA: Artık yok böyle hayallerim Hans.

(HANS, ANNA'yı bırakır.)

HANS: Bugünlerde
artık hayallere bile yer yok.
Birayı buzdolabına koymuş muydun, Anna?

ANNA: Evet, Hans.

HANS: Dökümcü ustası
buz gibisini sever en çok.
Kolcu olduğumdan beri
konuşmuyor benimle.
Ama şimdilik sadece.
Değişecek.
Değişecek.
Tanırım
dik kafalı yaşlıyı.
On yıl önce
fabrikaya geldiğimde de
böyleydi.
Benimle
tek kelime bile konuşmadı.
Ama sonra
gözdesi oldum onun.
En sevdiğim oğlum
der hep bana.

ANNA: Arkadaşların nerde kaldı, Hans?
Çoktan burda
olmaları gerekiyordu.

HANS: Meraklanma, Anna.
Gelirler.

Göreceksin, gelecekler.
 Hepsinin işlik dolabına
 birer davetiye bıraktım.
 Davetiyede
 yemek ve içki yazılı
 içkinin yanına
 parantez içinde
 sınırsız yazılı.

(HANS güler, ANNA ona bakar.)

ANNA: Gelmeyecekler, Hans.

HANS: Sen çorbanla uğraşsan
 daha iyi edersin.

(ANNA mutfığa gider. HANS sürekli saatine bakar. Bir bira alıp, içer. ANNA çorbayla odaya gelir ve tencereyi masanın üstüne koyar. Sessizlik.)

ANNA: Şimdi ne olacak, Hans?

(Sessizlik)

HANS: Çorbayı
 tekrar ocağa koy,
 yoksa soğuyacak.

(ANNA çorba tenceresini alıp, mutfığa gitmek ister. O an zil çalar. HANS rahat bir nefes alıp, gülümser. ANNA çorbayı tekrar masaya bırakır.)

HANS: Çabuk

masadaki mumları yak.

(ANNA masadaki mumları yakar. HANS giriş

kapısına gidip, kapıyı açar. SHAKESPEARE kapıda beklemektedir. Oldukça sarhoştur, yine de kendini toparlamaya çalışır. Elinde bir buket çiçek vardır. Kendisine "çeki düzen" vermiş olsa da, oldukça perişan bir hali vardır.)

HANS: Shakespeare, sen?
Diğerleri nerde?

SHAKESPEARE: Diğerleri de kim?

HANS: Dökümcü ustası, Ringo
İtalyan, Ursus
neredeler?

SHAKESPEARE: Ha onlar mı?
Sonra gelecekler.

HANS: Neden sonra?

SHAKESPEARE: Birazdan
diyorum canım.

HANS: Shakespeare, dostum
gel içeri.
Anna, bak, kim geldi.
Eski dostumuz Shakespeare.
(SHAKESPEARE yavaşça odaya gelir.)

SHAKESPEARE: (ANNA'ya)
İyi günler.
Çok güzel
çok hoş eviniz.
(Çiçekleri ANNA'ya uzatır.)

ANNA: Teşekkür ederim.

(SHAKESPEARE komik bir şekilde eğilir.)

HANS: Ne zahmet ettin,
gerçekten gereği yoktu.
Gel, eski dostum
otur.

Anna, konuğumuz aç.

(ANNA SHAKESPEARE'in tabağına çorba koyar. HANS ona bir dilim ekmek uzatır.)

Ye, Shakespeare, ye.

Yeterince var.

Anlat şimdi.

Görmeyeli nasılsın?

Gördüğün gibi

benim işler yolunda.

Kendi evim değil

ama olsun.

Yatak odası,

oturma odası, çocuk odası

ve başka odalar da var;

girişte bir oda,

erzak odası falan filan işte.

Kirası oldukça düşük.

Oldukça düşük.

(SHAKESPEARE ağzında ekmeği çiğner, ama boğazından bir lokma bile geçmez.)

HANS: Susadın mı Shakespeare?

Neden söylemiyorsun?

Anna, konuğumuz susamış.

Bay Shakespeare'e bir bira.

(ANNA SHAKESPEARE'in önüne bir şişe bira koyar. HANS bira şişesine bakar.)

Bundan değil be Anna,

seçkin bir markadan getir.

(ANNA, şişeyi alıp, mutfak kapısına gider. Başını sallar.)

Değil mi ama, Shakespeare

bugün yeniden doğuşumuzu

kutluyoruz.

Masaya seçkin bir marka

yakışır.

(ANNA, HANS'a bir işaret yapar.)

Hans, lütfen.

(HANS ayağa kalkar.)

HANS: (SHAKESPEARE'e)

Patroniçeye karşı

boynum kıldan ince.

(HANS, ANNA'ya doğru gider. Alçak sesle birbirleriyle konuşurlar.)

ANNA: Seçkin marka

dediğin ne Hans?

Sadece bundan var.

HANS: Arkadaşlarıma

en iyi biradan almam

söylemiştim sana.

ANNA: Arkadaşların
gelmeyecek, Hans.

HANS: Göreceksin
gelecekler.

(SHAKESPEARE yavaşça kalkıp sessizce -
HANS ve ANNA'ya görünmeden- evden çıkar.)

ANNA: Fabrikada neler olup bitiyor.
bilmiyorum Hans.
Bana bir şey anlattığın yok ki.
Ama kolcu olduğundan beri
çevrede kimse
konuşmuyor benimle.
Eskiden
bir çocuğum olursa
sen yanımda olursan
idare edecek bir gelirimiz olursa
başka insanlara gereksinimim
olmaz diye düşünüyordum.
Şimdi bütün bunlara sahibim,
ama onlara gereksinim duyduğumu
hissediyorum yine de.
Onların
çocuğumun nasıl olduğunu
benim nasıl olduğumu
veya sadece yeni evimizin
nasıl olduğunu
sormalarını o kadar çok istiyorum ki.

Dışarısı çok sessiz.
O kadar kişiyi işten attıklarından beri
kimse kimseyle konuşmuyormuş
gibi geliyor bana.
Gelmeyecekler, Hans.

HANS: Gelmek zorundalar.

Onlara her şeyi
açıklayacağım.
Neden kolcu
olduğumu.
Kendim için değil, Anna
kendim için değil
senin için Anna
ve de çocuk için.
Böyle işte.
Hamile bir kadın
barakada bırakılmaz.
Bunu anlarlar.
Sonra
sizleri listeye
alacağıma
gerçekten inanıyor musunuz
derim onlara.
Herkesi listeye alırım
ama sizi asla.
Ve dökümcü ustası
bana sarılıp diyecek ki:
Oğlum, sana haksızlık
ettiğimi fark ettim.

Aynen böyle olacak.

(ANNA, HANS'a bakar. Sessizlik. Zil çalar.)

HANS: Gerçekten geldiler.

(HANS kapıya koşup, açar. SHAKESPEARE kapıdadır. İçeriye dalar ve HANS'a sarılır.)

SHAKESPEARE: Gel kucağıma, oğlum.

Çıplak

dökümcü ustasıyım ben.

HANS: (Bağırır.)

Yeter, Shakespeare!

(HANS, SHAKESPEARE'i iter.)

SHAKESPEARE: Çıplak

dökümcü ustasıyım ben.

Kafam özgür

ve özgür kalacak.

Kendim ve tehlike arasında

havaya gereksinimim var.

Bütün pislikler yukardan gelir.

Başım kokusunu alıyor

ve ben kenara çekiliyorum.

(SHAKESPEARE evde zıplamaya başlar.

HANS'ı güldürmeye çalışır.)

HANS: Lütfen, Shakespeare,

yeter, kes artık.

SHAKESPEARE: Dökümcüyüm ben.

Bu cehennemde

doksan derece sıcaklıkta

nihayet bok kokusu yok artık.

HANS: Sen dökümcü değil,
Shakespeare'sin.

SHAKESPEARE: Evlatlarım nerede?
Elimden alıyorlar
bir bir onları.
Hiç düşünmeden
yakılacak bir ağaç dalıyım ben.
Beni listeye yaz, Hans
Fırına gönüllü olarak gidiyorum
Ben çoktan yanmışım.

HANS: Hayır. Hayır.

SHAKESPEARE: Hayır mı?
Hep arkada kalıyorum ben.
Ölümsüzüm ben.

(HANS bağırır. Birden SHAKESPEARE'in gırtlığına sarılır ve onu boğmak ister.)

HANS: Dökümcü usta! Dökümcü ustası!

SHAKESPEARE: *(Nefes almaya çabalar.)*
Ben dökümcü değilim,
Shakespeare'in ben.

HANS: Dökümcü usta!
Sen ölümsüz değilsin!
Seni listeye almamı
emrettiler bana.
Sen gidersen eğer
kalbimizden vurmuş olurlar bizi.

Fırınlar söner,
Fabrika ölür.

SHAKESPEARE: *(Nefes almaya çabalar.)*

Hans. Hans.

(HANS, SHAKESPEARE'i bırakır. SHAKESPEARE yere yıkılır ve nefes almaya çabalar. ANNA ona yardım eder.)

ŞANS: Dökümcü usta
nasıl inanabilirsin
listeye alacağıma seni?
Hayır, dökümcü usta.
Böyle bir Şey yapmam.
Ne yapacağım, biliyor musun?
Kendimi yazacağım
listeye.
Evet, bunu yapacağım.
(Gülümser.)

XIV. SAHNE

Sahne karanlık. HANS rampada durmuş, seyircilere bakar. Üstünde KOLCU'nun siyah mantosu, elinde bir liste vardır. Kendi ismini listeye yazar. Listeyi rampaya bırakır. Liste oyunun sonuna kadar orada kalır. HANS seyircilere sırtını döner. Sahne yavaş yavaş aydınlanır. Birkaç metre yükseklikte, armuda benzeyen bir kazan -yüksek fırın- görünür. Spiral şeklinde bir merdiven, kazan boyunca yükselir. Yukarda bir köprü vardır. Kaynayan çeliğin koyu kırmızı ışığı sahneyi aydınlatır. Bütün oyuncular köprüdedir. Fırının yanında yarışma programının SUNUCU'su ve iki ASİSTAN KIZ, DÖKÜMCÜ USTASI, RİNGO, ilk KOLCU, BAKAN, BAKAN'IN KARISI, kadın PERSONEL ŞEFLİ, seks filmi sahnesindeki İŞÇİ, Amerikalı ŞARKICI KADIN, ve URSUS durmaktadırlar. Dönen merdivenin üstünde ise İTALYAN, YUGOSLAV, GARSON KIZ, SHAKESPEARE ve ANNA durmaktadır. Yukarda, köprüünün üstünde erkek PERSONEL ŞEFLİ dur-

*maktadır. HANS birinden diğerine gider. Veda-
laşır. Yarışma programının SUNUCU'su
HANS'ın elini sıkıp, sırtını sıvazlar.*

SUNUCU: Gerçekten çok iyiydiniz. Az kalsın başarı-
yordunuz.

*(HANS gülümser ve devam eder. DÖKÜMCÜ
USTASI'nın önünde durur. DÖKÜMCÜ US-
TASI ondan yüzünü çevirir.)*

HANS: Neden gelmedin, dökümcü usta?

Daha bir çocukken

babamı tavanda

asılı gördüğümde

senin ölebileceğini

düşünmüştüm

oysa şimdi biliyorum.

Ama lütfen

ordan aşağı in.

Babam aşağı inmedi, dökümcü usta.

Neden gelmedin, dökümcü usta?

(Sessizlik.)

Neden terk ettin beni?

(HANS gülümser ve devam eder.)

Ringo

benim için bir ayrılık şarkısı çalar mısın?

RİNGO: Kusura bakma, Hans.

İşten ayrıldıktan sonra

klarneti

bin parçaya böldüm.

HANS: Yine de çal.

(RİNGO duraksar, DÖKÜMCÜ USTASI'na bakar. Ardından ellerini ağzına bastırıp, kısa bir melodi çalar. Melodi oldukça güzeldir.)

Teşekkür ederim.

(HANS gülümser ve devam eder. Eski KOLCU'nun önündedir.)

KOLCU: Bak, Hans
yine dans edebiliyorum.

(Dans eder.)

Kolcu olmadığım günden beri
meyhanelerde
ve düğünlerde dans ediyorum.
Bazen dalga geçiyorlar benimle
bazen de yemeğe davet ediyorlar
hatta bazen
para bile veriyorlar.

(HANS gülümser ve devam eder. BAKAN ve BAKAN'IN KARISI önünde durur. BAKAN onunla tokalaşır.)

BAKAN: Duyduğuma göre, fabrikayı terk ediyor-
muşsunuz? Yazık. Bir şekilde hoşuma git-
miştiniz.

(HANS gülümser ve devam eder. Eski PERSONEL ŞEFİ kadının önünden geçip, gider. Seks filmi sahnesindeki İŞÇİ'nin önünde durur.)

HANS: Seni tanımıyorum.

İŞÇİ: Karınla yattım.

(HANS gülümser ve devam eder. Amerikalı ŞARKICI KADIN'ın önünden geçip, gider. URSUS'un önünde durur. HANS gülümser. URSUS'un yüzünü okşar.)

HANS: Ursus, seni gidi enayi.

URSUS: Eskiden

seviyordum seni.
Kolcu olduğundan beri
buna izin yok.

(HANS gülümser ve devam eder. İTALYAN önündedir.)

HANS: Bana bir öykü
anlatır mısın?

İTALYAN: *(Mahcup gülümser.)*

Çao, Hans.

(HANS gülümser ve devam eder. Dönen merdivenin alt çıkışıdadır. YUGOSLAV'ın önünde durur.)

HANS: Hep nefret ettim
senden.

Şimdi
özür dilemek istiyorum.

YUGOSLAV: Ben gemiye bindim bile.

Hiçbirinizle
ilişkim kalmadı artık.

(HANS gülümser ve devam eder. GARSON KIZ'ın önündedir.)

GARSON KIZ: Bir veda birası ister misin Hans?
Şirketten?

(HANS gülümser ve GARSON KIZ'a bir öpücük verir. Yoluna devam eder. SHAKESPEARE'in önündedir. SHAKESPEARE, HANS'a gözlerini diker, HANS ona gülümser.)

HANS: Ne bakıyorsun öyle?
Senle vedalaşmak istiyorum.
Elini
vermeyecek misin bana?

(SHAKESPEARE taş kesilmiş, HANS'ın önünde durur. HANS ona sarılır. SHAKESPEARE yerinden kıpırdamaz. HANS gülümser ve devam eder. ANNA'ya gelir. Elini karısının karnına koyup, gülümsemeye çalışır.)

ANNA: Nereye gidiyorsun, Hans?
(Sessizlik. ANNA, HANS'a sıkıca sarılır.)
Beni de götür, Hans
Beni de götür.

PERSONEL ŞEFİ: (yukardan)
Bay Freiburger, formaliteleri
bitirmek istemiyor muyduk?

HANS: (ANNA'ya)
Hayatta bir kez olsun
senin gibi

olmak istiyorum.
 Gözlerimi kapatıp
 bir şeyler düşlemek.
 Hayatta neler yapılabileceğini
 düşlemek istiyorum.

*(Kendini ANNA'dan kurtarıp, dönen merdiven-
 den yukarı çıkar. SHAKESPEARE onun ardın-
 dan birkaç adım atar. HANS köprüye varır.
 PERSONEL ŞEFİ'nin yanına dikilir. HANS
 Kolcu mantosunu üstünden çıkarıp, PERSONEL
 ŞEFİ'ne verir.)*

PERSONEL ŞEFİ: Belgeleriniz. Vergi belgeniz. Kar-
 neniz. Maaş bordronuz. Söyleyeceğiniz bir
 şey var mı? Başka bir arzunuz? Bir sigara
 belki?

*(PERSONEL ŞEFİ, HANS'a bir sigara uzatır.
 HANS sigarayı alır ve yakar. Sessizlik.)*

Kusura bakmayın ama, fazla zamanım yok.

HANS: Öyle mi?

*(HANS sigarayı söndürüp, kazanın içine atlar.
 Yanar. Geriye hiçbir şey kalmaz.)*

X V . S A H N E

Sahne, oyunun başında olduğu gibi boştur. SHAKESPEARE sahneye gelir. Boş bira şişeleriyle dolu bir kasayı sahneye sürükler. Sessizlik. Uzun süre seyircilere bakar.

SHAKESPEARE: Her gün daha fazla
insan doğuyor.
Daha fazla
can dökülüyor canlardan
Hâlâ çocuklarının yaralarını
yalıyor analar.
Çocuklarının adımlarını
izliyorlar kesilen nefesleriyle.
Yaşlılar dağların
dibinde geziniyor.
Gençler geliyor dört bir yandan
ve tırmanıyorlar yükseklerle.
Bir makine görünüyor
ufukta.
Yaktığı makinenin
dumansız hiçlikte yitiyor.

Sıcak geliyor eski ölümler
sürüp giden yaşama.

(Diz çöküp, kulağını yere dayar.)

Sessiz olalım

lütfe.

Bu tahtaların altından

genç bir ölünün

sesini duyuyorum.

Büyük ölülerse

hep bu tahtaların

üstünde konuştular.

Ölmeden önce

uzun nutuklar

çektiler hepsi de.

Sessiz olalım lütfe.

Burada biri var,

çok şey söylemedi o.

Kitaplarda

adı geçmiyor hiçbir yerde.

Hâlâ altta.

Kardeş, kimsin sen?

(Sessizlik. Sahnenin altındakiyle konuşur.)

Sen askerlerinin başında

ani

ama şerefli

ölen

genç bir ordu komutanı mısın?

Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Sevgiden nasibini almamış
kendi ölüm şarkısını söyleyen
bir şarkıcı mısın?
Sahneye gel.

(Sessizlik)

Bir sarhoş
bir kadın kahramanı mısın?
Nerde akşam orda sabah
diyen sefa pezevengi misin yoksa?
Ayyaş arkadaşlarıyla
kıyak muhabbetlere mi daldın?
Düzensiz yaşamın
seni erken mi götürdü ölüme?
Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Kılıf mı değiştirdin?
Görünce anneleri ağlatan
köpekleri kaçıratan
çocukları hayat boyu
korkutan boğan
bir canavar mıydın yoksa?
Bu kadar tiksinti mi
erken ölümüne neden?
Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Bir yazar mısın?

Bir şair?

Boynunda bir taş gibi asılı duran
dünyanın ağırlığı mı çekti seni
derinliklerine suların.

Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Kardeşim
savaş mı kemirdi seni?

Teninle

Saçlarınla

ve adınla?

Üstünde çelenklerin koktuğu
adsızlar mezarında mı yatıyorsun?

Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Bir sokak köşesinde mi öldün?

Toz ve yağ içinde?

Yağ ve toz içinde?

Üstünde bütün pislikleri
sokakların?

Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Kim olursan ol

ister yoksul ister zengin

ister güzel ister çirkin

ister önemli ister önemsiz

sahneye gel.

Burası senin yerin.

(Kulağını yere dayar.)

SHAKESPEARE: Lütfen sükunet

ve de hürmet.

Genç ölü konuşuyor.

(Sessizlik. Kulağını yere koyar. Dinler. Ayağa kalkıp, seyircilere bakar ve omuzlarını kaldırır.)

Bir şey

olduğunu söylüyor.

(Tekrar diz çöküp, sahnenin altındakiyle konuşur.)

Nasıl bir şey?

(Dinler.)

Demirden bir şey mi?

Demirden

çok şey var ama.

(Dinler. Ayağa kalkıp, tekrar omuzlarını kaldırır.)

Eskiden bir insanmış.

Şimdi bir şey.

Demirden.

Daha fazla bilgisi yok.

(-pek etkilenmemiş- Seyircilerle konuşur.)

Bir zamanlar insan olan

bu şey

taban kirişindeki bir çivi mi?

İki kent arasında

bir parça ray mı?

Bir zenginin yatağının başucunda
 estetik bir lamba mı?
 Kavgalı iki komşu arasında
 bir parmaklık, bir tel örgü mü?
 Bir kerpeten, bir vagon mu?
 Yabancı isimler yazılı
 bir kapı tabelası mı?
 Deli gibi akan bir ırmakta
 köprü direği mi?
 Paslanmış bir çatı oluğu mu
 yoksa
 bir mücevher kutusunun
 anahtarı mı?
 Gözü bir çan
 karnı
 bir karoseri mi?
 İşlenmek üzere
 halen fabrika hangarında
 bekleyen bir kalp mi?
 Bilinmiyor.

(Birden ağlamaya başlar ve bağırır.)

Bilinmiyor.

Bilinmiyor.

Bilinmiyor.

(Tekrar yavaş konuşur.)

Ben neden hâlâ
 bir şey değilim peki?
 Herkes yokladı beni

ama kimse dokunmadı bana.

(Şarkı söyler.)

Tam bir şey olacakken
yakaladı kardeşim beni.

(konuşarak)

Ölü bedeninin yanında
boş bir ampuldüm.
Horultuların üstünde
sürekli yanan bir lamba.
Ağzıydım
çöküşü yorum bölümünde
betimlenenin.

(Şarkı söyler.)

Tam bir şey olacakken
yakaladı kardeşim beni.

(Bağırır.)

Neden
kafamdaki
plak gibi olamıyorum ben de?
Duygusuz, coşkusuz?

*(Bira kasasından ardarda şişeleri alıp, kafasında
kırar ve güler.)*

SHAKESPEARE: İşte böyle.

Ben çok iyiyim.

Ya siz nasılsınız?

İrkilten sahneler, keskin bir dil ve saldırgan bir biçemle bütünlenen "şok dramaturjisi"... İşte yakın dönem Avusturya tiyatrosunun önemli, önemli olduğu denli de tartışma konusu olan oyun yazarlarından Peter Turrini'nin tiyatrosu.

Tutucu çevrelerin sert karşı çıkış ve eleştirilerine hedef olan oyunları arasında bulunan VERİMSİZLER, yazarın, tüketim toplumunu tam anlamıyla topa tutan sarsıcı eleştiri anlayışının belki en belirgin örneği.

Bu örnekle çağdaş Avusturya tiyatrosu da Yaşayan Drama dizisi içinde yerini almış oluyor.

ISBN 975-363-165-0

9 789753 631655